

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra

Statens plantepatologiske Forsøg.

CXXVII. Landbrugsafgrøder. Vintermaanederne og April 1924.

Rugen har lidt af *Frost* og staaende *Vand*, hvor Dræningen er mangelfuld eller i Uorden; tidlig Saaning og Fosforsyregødning viser sig at have modvirket Skaden. Hveden staar svagt, ogsaa særlig hvor der har staaet Vand.

Sneskimmel har trods det lange Snelæg ikke været ondartet i Vintersæden; det har været for koldt, Tøbruddet kom ret pludseligt, og Sæden var ikke stærkt udviklet.

Kløverens Bægersvamp har kun gjort Skade i enkelte særlig frodige Marker; iøvrigt har Angrebet været uden større Betydning.

Italiensk Rajgræs er meget svækket baade i Græsmarker og Frømarker, dels af *Frost*, dels af *Sneskimmel*.

Det første Angreb af Larven af *Kornets Blomsterflue* iagttoges i Maanedens sidste Dage i en Hvedemark paa Roskildeegnen.

Kaalfluens Larve gjorde i Aalborgegnen i November 1923 en Del Skade i Frø-Turnips og forringede paa Fossevangen ved Tylstrup o. fl. Steder Holdbarheden af de overvintrede Turnips.

LVII. Havebrugsafgrøder. Vintermaanederne og April 1924.

Frugttræerne har overvintret meget uensartet; hvor Modningen sidste Aar var slet, er der en Mængde døde Grenspidser. Mirabeller og Kvæder har lidt særlig meget af *Frost* og det samme gælder Brombær og Hindbær og mange andre Prydbuske og -træer.

Tomaterne har lidt af Kulde og dermed følgende høj relativ Fugtighed; Bladene har været mere eller mindre krøllede og forvredne og paa Ribberne — særlig paa Undersiden — kunde man se et hvidt Filtlag af abnorme Celler, det saakaldte Oedem.

Streptobakteriose angreb Tomater (Ailsa Craig) under Forhold, der kunde tyde paa Frøsmitte.

Der er fundet nogle stærke Angreb af *Gulbakteriose* i indførte Hyacinthløg og enkelte Angreb af *Tulipan-Drueskimmel*; de fleste Tilfælde af svage Tulipaner skyldtes dog daarlig Modning.

Alt for stærk *Kalkning* af Drivhusjord har i et Par Tilfælde skadet Levkøjer og Tomater; da den overkalkede Jord blev blandet med Gødning og mere Jord, trivedes Planterne vel.

Glassværmerlarver har ved Faaborg og Aarhus ødelagt en Mængde Hindbærbuske. De angrebne Skud maa knuses eller afskæres helt nede ved Grunden, ellers bliver Larverne tilbage i Stubbene.

Skovduer har et enkelt Sted ødelagt Kaalen og forskellige *Smaaafugle* fra Efteraaret taget Ribsknopperne.

Harer har i Vinterens Løb været usædvanlig slemme ved Frugttræerne, enkelte Steder ogsaa ved Lætræer, Porrer og Nelliker.

Markmus har beskadiget Hvidtjørnshække og et enkelt Sted ødelagt et Rosenbed.

Der er for Vintermaanederne og April indkommet 21 Beretninger, hvoraf 14 fra Jylland og 7 fra Øerne.

Korn. Rugen har lidt en Del af *Frost* og navnlig af *Vand*, der mange Steder endnu staar i „Søer“; i Tørvejord holder Frosten endnu og enkelte Steder er Drænrørene frosne itu (Wm. Christensen). Tidlig Saaning og god Gødskning har hjulpet stærkt, et enkelt Gødningsforsøg viser allerede meget tydeligt Udslag for Fosforsyre; en Del ødelagte Pletter opfordrer stærkt til Dræning eller Eftersyn af Ledningerne (V. Kristensen).

Hveden staar svagt og er blevet stærkt udtyndet i de kolde Foraarsmaaneder, særlig hvor der har staaet *Vand*; de fleste Steder er man ved 1. Maj endnu usikker paa, om den skal pløjes om. Ved Skelskør har Frosten navnlig beskadiget Hvede paa lav, findelt Jord, hvor Hveden (efter Frøafgrøder) er saaet sent (P. H. Hansen). Ved Ejstrup synes Standardhvede at have klaret sig bedre end Smaahvede (Jes Nielsen). Ved Abed har *Trifolium* lidt stærkt (H. A. B. Vestergaard). Paa Sjællands Odde har Panserhvede klaret sig godt, skønt den stod under *Vand* en Tid; samme Sted har Vinterbyg klaret sig udmærket, hvor den ikke stod for vaadt (Karl Madsen).

Sneskimmel (*Calonectria graminicola*) har trods det langvarige Snelæg ikke være ondartet, fordi det enten har været for koldt, eller — naar det var Tøvejr — regnet kraftigt, saa at Snesmeltningen blev fremmet; tillige var Vintersæden jo ikke stærkt udviklet og Jorden godt afkølet, da Sneen kom. Ved Roskilde var en Hvedemark stærkt udtyndet, særlig i 10 Meters Bredde langs en Vej (M. Greve). Ved Brønderslev ses lidt Angreb langs Hække o. lign. (V. Kristensen). I Lyngby saas Angreb paa et Par ubetydeligt lavere Striber, der laa tværs over Parcellerne i et Afsvampningsforsøg. Angreb nævnes tillige fra Sydsjælland (Rug) og Aalborg (Rug og Hvede).

Rodfrugter. Runkelroerne har gennemgaaende holdt sig godt i Kulerne; fra Lolland berettes dog om en betydelig Mængde frosne og raadne Roer. Paa Struerne har mange Runkelroestiklinger taget Skade i Kulerne; Hovedårsagen er vistnok for stærk Dækning, men der synes at være Angreb af *Traadkølle* (*Typhula betae*), *Drueskimmel* (*Botrytis cinerea*) og *Tørforraadnelse* (*Phoma betae*) med i Spillet (J. S. Fruergaard).

Kaalroerne har de fleste Steder lidt noget af Frost- og Varmeskade i Kulerne, men der er raadnet særlig mange, hvor de blev nedkulede vaade og snavsede, beskadigede af Kaalfluelarver og dækkede hurtigt (V. Kristensen). Hvor Roerne er rene og tørre er Tabet ringe; bedst synes de at have holdt sig i tagformede Kuler, der kun er dækkede med Jord og aabne i Toppen (Wm. Christensen). I Brønderslev Forevisningsmark har Wilhelmshamburger (D. L. F.) klaret sig bedst mod Frost og Forraadnelse (V. Kristensen).

Turnips har ikke overvintret godt (bl. a. paa Grund af Kaalfluegange).

Af Kaalroearealerne til Frø er maaske indtil Halvdelen ødelagt paa Roskildeegnen; Turnipsfrømarkerne er vist ødelagt i stor Udstrækning: Af gulkødede (Yellow Tankard og Fynsk Bortfelder) kan alle Planter være raadne; i en Mark med Majturnips havde ca. Halvdelen raadden Rodspids og alle Planterne var frosset op og stod løse (M. Greve).

Kartofler. Kartoflerne led mange Steder af Vaad Forraadnelse umiddelbart efter Optagningen. De blev ofte nedkulede vaade, snavsede og usorterede, og man belavede sig paa megen Fortrød. Der er ogsaa ødelagt en Del af Tør og Vaad Forraadnelse i Forbindelse med Frost — enkelte Steder 30–50 pCt. — men gennemgaaende synes Tabet at have været mindre end ventet, og fra flere Steder meldes om helt tilfredsstillende Overvintring. I nogle store Kuler — 1½–2 Meter bred Bund — har hele Indholdet taget Varme og er raadnet (O. Hein).

Bælglplanterne. Lucerne (Udlæg 1923) har paa Roskildeegnen lidt noget af *Frost* (M. Greve). Kløveren har gennemgaaende overvintret godt, men har stedvis taget Skade af staaende *Vand*.

Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) er iagttaget ved Aalborg i Tidlig og Sildig Rødkløver, Alsike og maaske Lucerne i Lavningerne (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Ved Studsgaard er kun enkelte Planter ødelagt (J. Nestén). Paa Djursland er enkelte veltilgroede Kløvermarker stærkt udtyndede (A. Larsen-Ledet). Iøvrigt har Angrebet været uden større Betydning.

Fodergræsser. Italiensk Rajgræs er meget udtyndet og svækket baade i Græsmarker og Frømarker, dels af Frost, dels af *Sneskimmel* (*Fusarium* spp.). I Frømarkerne er Skaden størst, hvor der paa Grund af Lejesæd blev afsat lang Stub (M. Greve).

Frugttræerne har overvintret meget uensartet. Hvor Modningen sidste Efteraar var slet, er der en Mængde døde Grenspidser, men flere Steder angives Skaden at være ringe. Mirabeller og Kvæder har lidt særlig meget af *Frost*.

Kræft (*Nectria galligena*) har i Haver ved Hvidovre bredt sig stærkt paa Cox's Pomona og i mindre Grad paa Bismarck, Graastener, Cox's Orange og Belle de Boskoop (C. Hansen). Ogsaa fra Aalborg omtales Sygdommens alt for uhindrede Optræden og fra Jernved Angreb (i Forbindelse med Frost) paa Cox's Orange, Gul og Rød Astrakan (O. Hein, P. Nygaard).

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) har i Haver ved Hvidovre ødelagt mange Aarsskud af Cox's Orange og Codlin Keswick (C. Hansen).

Frugtbuse. Brombær og Hindbær har flere Steder lidt stærkt af *Frost* (N. Gram, O. Hein). Paa storfrugtede Hasler er Hanraklerne frosset ihjel, men Hunblomsterne springer ud (Kay Petersen).

Køkkenurter. *Agurkmosaiksye* er fundet baade i den plettede og den uregelmæssigt buklede Form.

Tomaterne har i nogle Tilfælde staaet med fortykkede, hvide Partier paa Nerverne paa Bladets Underside

(omtrent som Midefilt); de hvide Partier bestaar af abnormt udviklede Celler, der hurtigt falder sammen og visner, dersom Bladet plukkes. Bladene kan være mere eller mindre krøllede og forvredne; Rødderne var normale. Fænomenet, Oedem, synes at skyldes Kulde og den dermed følgende høje relative Fugtighed i Forbindelse med en Standsning af Væksten. Sorterne var Comet og Kondine red (A. Weber).

Streptobakteriose (*Bacillus lathyri*) angreb i April i to Gartnerier ved Vanløse store, kraftige Planter af Ailsa Craig, stammende fra samme Frøparti; Kondine red i det ene Hus var ikke angrebet, saa der foreligger formentlig Frøsmitte (A. Weber).

Kransskimmel (*Verticillium albo-atrum*) angreb Kondine red i et Gartneri ved Husum, saa at en Del af Planterne hang i Solskin, men igen rettede sig om Natten og i Graavejr (A. Weber).

Andre Planter. *Frosten* har taget haardt paa de stedsegrønne Planter — Vedbend, Prunus, Mahonia, Buxbom, Taxus, Cupressus og Thuja. Kystdouglasgran og Sølvgran staar med svedne Naale, men Knopperne synes friske; Skovfyr o. a. Naaletræer trues flere Steder af Udtørring, fordi Jorden under dem holder sig saa længe frosen. Ribes, Forsythia, Weigelia og Lavendel er mere eller mindre beskadigede. Mange Roser er frosne stærkt ned (N. Hansen, Kay Petersen, O. Hein, N. Gram).

En Del Tulipaner (særlig Fr. Moore) har ikke givet tilfredsstillende Blomster; ved nærmere Undersøgelse findes forskellige Skimmelsvampe, men Aarsagen er rimeligvis en daarlig Modning af Løgene i den fugtige Sommer 1923.

I et Par Tilfælde har der været Angreb af *Tulipan-Drueskimmel* (*Botrytis tulipae*), i saa stærk Grad, at den var Hovedaarsagen, og under Forhold, der tydede paa, Smitten var fulgt med Løgene (Couleur de Cardinal).

Gulbakteriose (*Phytophthora hyacinthi*) er iagttaget i flere Tilfælde og da hos Størstedelen af vedkommende Sort (Queen of the pinks, L'innocence).

For stærk *Kalkning* af Drivhusjord er forekommet i et Par Tilfælde, hvor Levkøjer og Tomater har taget Skade; i det ene Tilfælde blev Reaktionstallet ved Kalkningen drevet op fra 7,26 til 9,32, men da den overkalkede Jord blev blandet med Gødning og mere Jord, blev den meget brugelig og Planterne trivedes vel.

Lyngby, den 7. Maj 1924.

Ernst Gram.

Kornsorter. Det første Angreb i Hvede af Larven af *Kornets Blomsterflue* (*Hylemyia coarctata*) viste sig i Maanedens sidste Dage i Roskildeegnen. Forfrugten var Rajgræsfrø; Stubben blev pløjet ca. 15. August, og d. 1. Septbr. blev der saet Turnips til Frøavl. Denne Afgrøde mislykkedes imidlertid, hvorefter Jorden blev harvet og besaaet med Hvede ca. 29. Septbr. (M. Greve).

Rodfrugter. I Midten af November 1923 iagttoges ved Aalborg Angreb af *Kaalfluens* Larve (*Chortophila brassicae*) i et Stykke Turnips til Frøavl (Andersen-Lyngvad). Paa Fossevangen ved Tylstrup var Overvintringen af Turnips paa Grund af samme Larveangreb mindre god, medens Kaalroerne holdt sig godt (N. Abildgaard).

Frugttræer. Æg af *Bladlus* (Aphidae) er i Udby og Hvidovre iagttaget paa Æblegrene, det førstnævnte Sted ogsaa paa Ribsgrene. I Hvidovre saas de ved Foraarsgennemsynet af Haverne talrigt, særlig paa Bismarck. Frosten, skrives der, synes ikke at have haft nogen Indvirkning paa dem. Samme Sted er *Komma-Skjoldlus* (*Mytilaspis pomorum*) fundet paa 17 Æbletræer, hvoraf 3 er stærkt angrebet, et enkelt endog saa stærkt, at Væksten i 1923 hæmmedes derved. Der sprøjtes med 10 pCt. Svovlkalkvædske, og Træerne børstes med Frugttræbørste (C. Hansen). *Fersken-Skjoldlus* (*Lecanium corni*) er iagttaget i Lyngby og Klstrup.

Æggehobe af *Penselspinderen* (*Orgyia antiqua*) fandtes paa Lagesminde paa 1–2 Blade af alle Æbletræerne; disse Blade afplukkedes og tilintetgjordes. I Freilev Frugtplantage er der iagttaget en enkelt Æggehob af *Martsmaaleren* (*Anisopteryx aescularia*). Fra Aalborg meddeles, at der kun er fundet en eneste „Æggemanschet“ af *Ringspinderen* (*Malacosoma neustria*) (O. Hein).

Harer (*Lepus europaeus*) har i Vintrens Løb været usædvanlig slemme ved Frugttræerne, af hvilke de, saa højt op de har kunnet naa, har afgravid Barken og afbidt Skudspidser, Smaagrener samt Frugtsporer paa de nederste Grene (Oringe, Aarhus, Aalborg, Studsgaard). Ved Aalborg er det ogsaa gaaet ud over Lætræer, særlig Seljeron (O. Hein).

Frugtbuske. Larver af *Hindbær-Glassværmeren* (*Sesia bembiciformis*) er ved Faaborg og Aarhus fundet i stor Mængde i de gamle Hindbærstængler; fra Aarhus skrives, at der er Larver i 90 pCt. af disse. „Det er“, skrives der, „af stor Vigtighed at træde Stænglerne af helt nede ved Jordskorpen; Afskæring, der lader en god Haandsbred Stub staa, efterlader de allerfleste Larver i Stubben“ (Kay Petersen).

Solbærmider (*Eriophyes ribis*) er som sædvanlig paa Færde rundt omkring. Fra Hvidovre skrives, at Haver, hvor Sprøjtning med Svovlkalkvædske bliver grundig udført, kan holdes fri, selv om de omliggende Haver er nok saa stærkt angrebet (C. Hansen). Ved Aarhus er Nedsykning i 1921 af alle syge Buske i alle Haver paa mange Tdr. Ld. Kolonihave mislykkedes som Bekæmpelsesmiddel. Selv om de nye Aarsksud tilsyneladende er midefri, det vil sige fri for Mideknopper, kommer Angrebene igen (Kay Petersen).

Flere Steder ved Aalborg har *Smaafugle* allerede fra Efteraaret taget Ribsknopperne.

Urtehaven. Ved Oringe var i Januar—Februar, saalænge Sneen dækkede Jorden, *Skovduen* (*Columba oenas*) slemme ved Grønkaal og Rosenkaal. Dette Angreb ødelagde i Forbindelse med Frost fuldstændig Kaalen. Samme Sted afbed *Harerne* (*Lepus europaeus*) i Vinterens Løb næsten helt Toppen paa de Porreplanter, der overvintrede paa Bedene; de afgnavede ligeledes fuldstændig Nellikerne, hvor disse ikke var beskyttet af Ris eller Traadnæt (N. Hansen).

Markmus (*Arvicola arvensis*) har ved Oringe og i Hvidovre gnavet Barken af Hvidtjørn i Hække, hvor Sneen i længere Tid har ligget op om disse. Sidstnævnte Sted har de ogsaa fuldstændig ødelagt en Gruppe Roser ved at afgnave Bark og hele Grene (C. Hansen).

Fra Jernved meddeles, at *Muldvarpe* (*Talpa europaea*) er usædvanlig talrigt paa Færde i Aar (P. Nygaard).

I Væksthuse er der iagttaget Angreb af *Regnorme* (*Lumbricus* sp.), der trak de unge Astersplanter ned i Jorden (Glostrup), *Begonia-Thrips* (*Euthrips parvus*) paa Cyclamen og Begonia (Glostrup), *Mellus* (*Aleurodes vaporarium*) paa forskellige Prydplanter (Ordurp), *Chrysanthemumsfluen* (*Phytomyza affinis*) paa Cineraria og Chrysanthemum (Førslev), *Kaalgalle-Snudebillen* (*Ceutorrhynchus sulcicollis*) paa Cyclamen (Svendborg) og *Smælderlarver* (*Agriotes* sp.) i Nelliker (Glostrup).

København, den 6. Maj 1924.

Sofie Rostrup.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra

Statens plantepatologiske Forsøg.

CXXVIII. Landbrugsafgrøder. Maj 1924.

I Maanedens Løb er Vintersædens Tilstand blevet tydeligere. Rugen har gennemgaaende klaret sig godt, hvor den ikke er saaet for sent. Hveden er derimod mange Steder blevet ringere i Maanedens Løb og sluttelig er der pløjet en Del op, særlig hvor der var saaet sent; Wilhelmina- og Trifoliumhvede har flere Steder taget mere Skade end Tystofte- og Svaløfsorterne.

Gule Pletter i Bygmarkerne ses talrige Steder i Landet, og skyldes Kulde og Kalimangel i Forening; Kalitilskud har haft en udmærket Virkning.

Lyspletsyge har allerede vist sig i Havre, Hvede og Rug, men bekæmpes virkningsfuldt med Mangansulfat.

Lucernen har lidt særlig meget, hvor den blev gaaet for nær sidste Efteraar, og Udlægget bærer Spor efter for svær Dæksæd.

I vedvarende Græsmarker har Alm. Rajgræs overvintret meget daarligt, ligesom Fløjlsgræs og Ital. Rajgræs; *Sneskimmel* er, i det mindste for en Del, Aarsagen til Ødelæggelsen.

Smælderlarver har et Par Steder ødelagt Hveden og i mange Egne udtyndet den langsomt voksende Vaarsæd meget stærkt.

Larven af *Kornets Blomsterflue* har paa Sjælland forårsaget stor Ødelæggelse i de af Vinteren svækkede Hvedemarker; ogsaa Rugmarker er tyndet en Del, men har taalt Angrebet langt bedre end Hveden.

Stankelbenlarver har paa Fyn ødelagt en Grønjords-Havremark og ved Aarhus gjort stor Skade i en 2. Aars Rødkløver-Frømark.

Jordlopper, *Glimmerbøsser* og *Bladrandbiller* har gennemgaaende optraadt meget godartet.

LVIII. Havebrugsafgrøder. Maj 1924.

I de fleste Frugtavlssegne er Vinterskaden paa Frugttræerne kun af Betydning, hvor der paa Grund af Svampe- eller Bladluseangreb har været en mangelfuld Skudmodning. I den Del af Sydjylland, hvor Auguststormen sved Bladene af, er derimod en Mængde Frugttræer frosset ihjæl. Mirabeller, Tjørn, Birk o. a. er det ogsaa gaaet haardt ud over.

Rodfordærveren har i Vestjylland angrebet Tjørn og Seljerøn i Læplantninger; Svampen synes at have bredt sig fra Hegnspælene.

Bladlopper har flere Steder optraadt ret talrigt paa Æbletræerne.

Larven af *Kirsebærmøllet* har navnlig i Omegnen af København gjort meget stor Skade i Kirsebærtræer.

Frostmaalerlarver optræder meget talrigt rundt omkring og har gnavet meget stærkt, særlig i Æbletræerne.

Knopviklerlarver ses ligeledes ret hyppigt.

Spindemider «Rødt Spind» har i den sidste Halvdel af Maaneden nogle Steder vist sig ret talrigt paa Æble og Blomme. Ligesom i 1923 har Vintersprøjtning med Gargoyle Sprøjteolje gjort god Virkning.

Larven af *Stikkelsbær-Bladhvepsen* kom frem i Slutningen af Maaneden. Larven af *Stikkelsbærmaaleren* har ved Horsens afribbet en Del Buske.

Jordlopper har et Par Steder optraadt ondartet i Kaal og Majroer.

Der er for Maj indkommet 22 Beretninger, hvoraf 10 fra Jylland og 12 fra Øerne.

Korn. I Maanedens Løb er man blevet bedre klar over Vinterskadens Udstrækning. Hvor der ikke er saet for sent, har Rugen gennemgaaende klaret sig, omend den kan være tynd, særlig paa lav, kold Jord. Paa Vardeegnen, hvor megen Rug er ødelagt, forekom dog ogsaa et Tilfælde, hvor tidlig saet Rug paa høj Jord var helt væk – formentlig dræbt under Tøbruddet, da Vandet stod paa Jorden samtidig med at det frøs om Natten; i et indlagt Sortsforsøg har Borrisrug den halve Bestand bevaret, mens Petkus-, Bretagne- og Rosenrug næsten er forsvundne (A. Pedersen).

Hveden har mange Steder skæmmet sig og der er kasseret en Del, særlig af den sentsaaede. Maaske burde man ved sen Saaning gaa op til 300–350 kg pr. ha. (H. H. Holme Hansen). Paa Aarhuseggen har Tystofte- og Svaløfsorterne klaret sig bedre end Trifolium; i Tranbjerg Forevisningsmark er Wilhelmina og Trifolium 14 næsten helt væk, mens Tystofte Smaahvede, Alshvede, samt nogle Stammer fra Østoftegaard og Svaløf danner en tæt Bestand (Hartvig Larsen). Ogsaa paa Bornholm er megen Wilhelminahvede frosset bort (H. Nielsen).

Gule Pletter i Bygmarkerne omtales fra talrige Steder i Landet; et enkelt Sted lider ogsaa Havren. Forekomsten er den sædvanlige: Kolde Pletter, og Midlet: Kalitilskud til Bygget, har atter i Aar vist sig fortrinligt (H. A. B. Vestergaard). Hvor der inden Saaning har staaet Vand, eller hvor Jorden er slaaet stærkt sammen af Plaskregn, har det været nødvendigt at omsaa større og mindre Stykker, fordi Spirerne ikke kunde bryde igennem (H. H. Holme Hansen).

Lyspletsyge er iagttaget i Havre ved Ribe; d. 4. Juni var Angrebet allerede stærkt (J. Siggaard). Ved Lyngby er der set Angreb i Hvede og Rug.

Stribesyge (*Pleospora graminea*) iagttoges ved Lyngby i Guldbyg d. 26. Maj.

Rodfrugter. Betydelige Angreb af *Mosaiksyge* i Runkelroer og Sukkerroer til Frø er iagttaget ved Tystofte (H. Bagge).

De faa Udlægsmarker af Kaalroer og Turnips paa Lolland-Falster er næsten alle frosne bort (H. H. Holme Hansen).

Paa Ærø er Frigulerodsmarkerne tyndet stærkt ud i Vinterens Løb (A. Sandager).

Bælgplanter. I Nordjylland er nogen Kløver frosset bort i Pletter i 1. Aars Markerne og navnlig i 2. Aars Græsmark.

Kløverskimmel (*Peronospora trifoliorum*) fandtes ved Nyminde paa Alsike, men ikke paa Hvidkløver, Rødkløver eller Kællingetand i samme Mark (A. Pedersen).

Kløverens Bøgersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) har efter samstemmende Beretninger været meget godartet; kun en enkelt Mark – lidt kold Lermuld – i Aarhuseggen er halvt ødelagt (Hartvig Larsen).

Lucernen er paa Ærø borte, hvor der har været Lejesød, rigtig god paa Bakkerne, hvor Kornet var svagere; i det hele taget har Dæksædens kraftige Udvikling i 1923 hæmmet Lucernen alvorligt (Alb. Sandager). Mod-sætningsvis har Lucerne i Renbestand, eller med Dæksæden høstet grøn, som Regel holdt godt (Hartvig Larsen). Fra Varde og Roskilde klages over næsten helt mislykket Udlæg; paa Bornholm er de ældre Marker værst medtaget. Paa Lolland-Falster er Tilstanden tydeligt betinget af Lucernens Udvikling sidste Efteraar. „Hvad man kan tillade sig i et langvarigt, mildt Efteraar af sen Afhugning eller Afgræsning, kan man slet ikke tillade sig et andet Aar med tidligt indtrædende Vintervejr og koldt Foraar“ (H. H. Holme Hansen).

Fodergræsser. I vedvarende Græsmarker har Almindelig Rajgræs overvintret meget daarligt; den var særdeles frodig i Efteraaret 1923, men er ødelagt af *Sneskimmel* (*Fusarium* spp.); ogsaa Fløjlsgræs er bukket under, hvorimod Eng-Rapgræs, Timothé, Alm. Rapgræs, Eng-Svingel (og Hvidkløver) har overvintret upaaklageligt; i 1. Aars Markerne har Alm. Rajgræs overvintret noget bedre, særlig paa høj, tør Sandjord (C. O. Jørgensen). Paa Lolland-Falster er Ital. Rajgræs frosset bort eller udtyndet stærkt bl. a. i ældre Lucernemark (H. H. Holme Hansen). Nye Udlæg af Rajgræs (med Kløver eller Lucerne) er udtyndede ned til en Fjerdedel af normal Bestand (H. A. B. Vestergaard).

Frugttæer. I Maanedens Løb er – som sædvanligt – Vinterskaden blevet mere synlig. Paa Bornholm har Træerne klaret sig udmærket, og dette gælder store Strækninger af Landet, hvor der ikke paa Grund af Skurv, Kærnefrugtskimmel eller *Bladlus* har været mangelfuld Skudmodning; Cox's Orange, Cox's Pomona og Lord Suffield, der har lidt af Skurv, staar saaledes nogle Steder med dræbte Grene; ved Aarhus har 50 % af Okulanterne døde Ædelknopper (J. Thorsen, Kay Petersen). Men i den Del af Sydjylland, der hærgedes af Stormen d. 30. August, er Skaden langt alvorligere; Stormen sved jo nemlig Bladene i stor Udstrækning og dette i Forening med den kolde, fugtige Sommer har givet en saa slet Skudmodning, at mange Æbletræer synes døde lige til Jorden. Desuden er det gaaet haardt udover Birk, Tjørn, Mirabeller, Pyramidepopler o. a.

Stenfrugtskimmel (*Sclerotinia cinerea*) er bemærket paa Rød spansk Kirsebær samt paa *Prunus triloba*, hvor hele Skud dræbtes.

Køkkenurter. *Korsblomstskimmel* (*Peronospora parasitica*) har paa Amager angrebet ca. 100 Vinduer med Blomkaal til Udplantning, stærkere paa Erda- end paa Gødningsundervarme; nogle Planter er næsten gaaet ud (A. M. Danvig).

Kimskimmel (*Pythium Baryanum*) har angrebet Blomkaal og forskellige Sorter Hovedkaal.

Fløjlsplet (*Cladosporium fulvum*) er standset i Fremkomsten ved øjeblikkelig Anvendelse af Svovlfordampere, stærkere Fyring og mere Luftgivning (A. Weber).

Oedem, et hvidt Udslet paa Blade og Stængler, fremkom paa Tomater, der en Tid havde staaet i Stampe i en kold Bænk; Udslettet fremkom først nogen Tid efter Udplantningen og synes at fortage sig efterhaanden, efter Vanding og let Overbrusning (A. Weber).

Mosaiksyge paa Melon er iagttaget paa enkelte Planter i et Hus, men syntes at fortage sig, da det blev varmere (A. M. Danvig).

Kransskimmel (*Verticillium albo-atrum*) har i et Hus ved København angrebet flere Agurkplanter (Tottenham).

Gummiflod (*Cladosporium cucumerinum*) angreb i Begyndelsen af Maj mange Planter (Tottenham) i et Hus paa Amager; desuden var nogle Frugter helt skurvede (A. M. Danvig). I et andet Tilfælde var ikke blot Frugterne, men ogsaa Bladene angrebne af Gummiflod.

Rudeplet *Cercospora melonis*) begyndte først i Maj at angribe Tottenham i et Hus ved Svendborg (A. M. Danvig).

Andre Planter. Der er i Maanedens Løb kommet en Del *Frostskade* til Syne (se Frugttræer); Valnød har mange frosne Grenspidser, Naur er ofte frosset langt ned, Robinia og flere af de ærteblomstrende Prydbuske ligeledes; Slingroser og de mere følsomme lave Roser er frosset ned i stor Udstrækning; iøvrigt nævnes Cedrus, Juniperus chinensis, Rhododendron, Azalea, Rosmarinum officinale, Daphne, Ficus. Haslerne staar flere Steder med ødelagte Rakler og kan, hvor Saftstigningen har været tidlig, være frosset stærkt ned (Kaj Petersen, J. Thorsen, E. Erichsen).

Rodfordærver (*Polyporus annosus*) har ved Ansager angrebet Tjørn og Seljerøn; Angrebet har formentlig bredt sig fra Hegnspæle (M. Hviid).

Drueskimmel (*Botrytis cinerea*) er fremkommet paa Bladene og Klaserne af Vin i et Par Huse ved København.

Tulipan-Drueskimmel (*Botrytis tulipae*) fandtes paa Sorterne Dream og Clara Butt. Ved Vordingborg er Darwin- og Papegøje-Tulipaner næsten helt ødelagt; Svampen har tidligere hærget de samme Bede; Vanding med $\frac{1}{2}$ % Blaasten syntes at standse Angrebet noget (N. Hansen).

Levkøjer i Hus har været angrebne af *Korsblomstskimmel* (*Peronospora parasitica*) og *Drueskimmel* (*Botrytis* sp.).

Lyngby, den 9. Juni 1924.

Ernst Gram.

Kornsorster. *Smælderlarver* (Agriotes-Arter) har paa Mørkhøjgaard og ved Herløv ødelagt Hvede henholdsvis efter Turnips og Kaalroer til Frøavl i den Grad, at en større Del af Marken det sidstnævnte Sted skal omsaas; den stod godt i Begyndelsen af Foraaret, men i Slutningen af April og Begyndelsen af Maj sygnede den hen (M. Greve). Fra Vestlolland, Roskildeegnen, Varde, Horsens og Hemmet foreligger Meddelelser om stærke Angreb i Vaarsæd (H. Holme Hansen, M. Greve, A. Pedersen, Kr. Sørensen, S. M. Sørensen og N. Bork).

Ved Tystofte er der iagttaget en Del Angreb i Havre af *Korn-Jordloppers* Larve (*Phyllotreta vittula*).

Larven af *Kornets Blomsterflue* har paa Roskildeegnen, Syd- og Vestsjælland forårsaget stor Ødelæggelse særlig i Hvedemarken. Fra Roskilde hedder det: „Naar Angrebet i Aar synes svagere, skyldes det sikkert, at Angrebet har vist sig mindre iøjnefaldende, fordi Hveden har været stærkt svækket fra Vinteren, men et meget stort Antal Marker er om- eller eftersaaet“ (M. Greve). Ogsaa fra Haderslev (Feldskov Sogn) meddeles der om Omsaaning paa Grund af dette Angreb (H. Hansen). I Syd- og Vestsjælland har der ogsaa været stærkt Angreb i flere Rugmarker, der er blevet ret stærkt udtyndede, men dog har taalt Angrebet langt bedre end Hveden (M. Bakman, H. Bagge).

Stankelbenlarven (*Tipula paludosa*?) har paa Ryvang paa Fyn ødelagt en 37 Tdr. Ld. stor Hvedemark efter 3 Aars Græs (pløjet efter Frostens Ophør) i den Grad, at man har maattet pløje Afgrøden ned. Jorden er lermuldet, for en Del ret fugtig.

Muldvarpen (*Talpa europaea*) er optraadt meget ondartet i Jernved Sogn: en Landmand har i Maj Maaned fanget 70 Stykker i en Bygmark (P. Nygaard).

Kaalroer og Turnips. *Jordlopper* (særlig *Phyllotreta nemorum*) har vist sig siden Planternes Fremkomst, men deres Gnav har været uden Betydning (H. A. B. Yestergaard, H. Holme Hansen, H. Bagge).

Glimmerbøssen (*Meligethes aeneus*) har de sidste 14 Dage vist sig i Turnips-Frøplanter ved Tystofte, men ikke i større Antal, medens *Skulpe-Snudebiller* (*Ceutorhynchus assimilis*) forekommer talrigt uden dog foreløbig at have kunnet gøre nogen Skade, da Turnipsen lige har begyndt at blomstre (H. Bagge). Fra Lystrup meddeles derimod, at en Kaalroemark til Frøavl er aldeles fyldt med Glimmerbøsser og Skulpe-Snudebiller, og Marken, der i Forvejen var meget udtyndet af Frostens, er nu dømt til Omsaaning (Hartvig Larsen).

Bælgæd. *Kløveraalen* (*Tylenchus devastatrix*) har i Tranbjergnen fuldstændig ødelagt Rødkløveren i en 1. Aars Mark, hvori der for 7 Aar siden var Kløver, men intet Angreb bemærket den Gang, medens der intet Angreb er i et lille Stykke, hvor det er 8 Aar siden, der sidst var Kløver (Hartvig Larsen).

Paa Forevisningsmarken ved Varde saas der d. 8. Maj Angreb paa Kløver af *Bladrandbiller* (*Sitona*

lineata), nu er der stærkt Gnav i Arter og Vikker, der uden Tvivl vil gøre ikke saa lidt Skade (A. Pedersen). Iøvrigt synes dette Gnav foreløbig at være uden Betydning.

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*?) har paa Vejby Østergaard ved Aarhus gjort stor Skade i en 2. Aars Rødkløvermark til Frøavl (H. P. Hansen).

Frugttræer. *Bladløpper* (*Psylla mali*) har flere Steder optraadt ret talrigt. *Bladlus* (*Aphis pomi* og *A. fitchii*) begyndte i Omegnen af København at vise sig paa Æbletræerne i første Uge af Maj, *Aphis sorbi* først i 2. Uge. Ved Freilev paa Lolland iagttoges *Bladlus* derimod først i Slutningen af Maaneden (Sass-Nielsen). I et Drivhus ved Odense er et Ferskentræ meget stærkt angrebet af *Uldlus* (*Pseudococcus* sp.) (Alfred Danvig).

Larven af *Kirsebærmøllet* (*Argyresthia ephippiella*) har i Københavns Omegn gjort meget stor Skade paa Kirsebærtræer; ogsaa fra Odense foreligger der Meddelelse om Angreb (J. P. Pedersen). Ved Fredensborg var Larverne d. 11. Maj lige gaaet ind i Knopperne.

Frostmaalerlarver (*Cheimatobia boreata* og *Ch. brumata*) kom frem omkring Midten af Maaneden. og optræder rundt omkring meget talrigt. *Knopviklerlarver* (*Olethreutes variegana*) er ligeledes ret talrigt paa Færde.

Æg af «*Rødt Spind*» (*Paratetranychus pilosus*) saas mange Steder talrigt paa Grenene af Æble og Blomme. Miderne begyndte først at komme frem i den sidste Halvdel af Maaneden. Ligesom i 1923 har der vist sig god Virkning af Vintersprøjtning med Gargoyle Sprøjteolje. I en Have ved København er der iagttaget stærkt Angreb af Mideskurv (*Eriophyes piri*) paa Pære.

Frugtbuske. *Stikkelsbærorme* (*Nematus ribesii*) begyndte at vise sig i Slutningen af Maj (Skjelskør, Jernved).

Larven af *Stikkelsbær-Maaleren* (*Abraxas grossulariata*) har et Par Steder ved Horsens afribbet Stikkelsbærbuskene, hvorefter de er gaaet over paa Solbærbuskene (Carl Troelsen).

Mideknopper, forårsaget af *Solbærmider* (*Eriophyes ribis*) ses mange Steder i stor Mængde. Flere Steder er ogsaa Hasselbuske fulde af Mideknopper (*Eriophyes avellanae*).

Urtehaven. Larven af *Jordbær-Vikleren* (*Acalla comariana*) har optraadt meget stærkt i et Gartneri i Glostrup.

I Jernved og Oringe har der været stærkt Angreb af *Jordløpper* (*Phyllotreta*-Arter) henholdsvis paa Kaal og Majroer. Det førsnævnte Sted har man med Held bekæmpet den med Tobaksaske (P. Nygaard).

Bladrandbiller (*Sitona lineata*) har ved Oringe og Aarhus gnavet lidt i Ærterne (N. Hansen, Kay Petersen).

Fra Jernved omtales et stærkt Angreb i Sommerporrer af *Porremøllets* Larve (*Acrolepia assectella*) (P. Nygaard).

Mider (*Tetranychus althaeae*) optraadte i et Drivhus i Odense i enorm Mængde paa Agurker ca. 8. Dage efter Plantningen (Ditlev Nissen).

Paa Prydplanter er der iagttaget følgende Angreb: *Nematoder* (*Aphelenchus ormerodis*) paa Gloxinia i Drivhus, «*Rødt Spind*» (*Tetranychus althaeae*) paa Roser Nelliker (Frederiksberg), *Bladlus* (*Aphis padi*) paa Hæg (Aarhus).

Muldvarpen (*Talpa europaea*) har i Haver i Jernved Sogn optraadt meget ondartet: i mange Haver er der fanget 15–25 Stykker i de svære Muldvarpesakse (P. Nygaard). *Harer* (*Lepus europaeus*) har ved Esbjerg afbarket Frugttræerne (mindst Blomme) helt ud paa Grenene og gnavet stærkt i et Læbælte, særlig af Seljeron (M. Hviid). *Faar* (*Ovis aries*) har ved Vejen afgnavet Bark paa yngre Frugttræer. «Snelaget og vel ogsaa aabentstaaende Havelaager har givet dem let Adgang til Haverne».

København, den 8. Juni 1924.

Sofie Rostrup.

Rettelse.

I Maanedsberegningen for April rettes *Kaalgalle-Snudebiller* (*Ceutorrhynchus sulcicollis* paa *Cyclamen* til *Oteorrhynchus sulcatus*.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra

Statens plantepatologiske Forsøg.

CXXIX. Landbrugsafgrøder. Juni 1924.

Lyspletsyge optræder mange Steder i Havre og enkelte Steder i Hvede, Rug og Byg, men bekæmpes med udmærket Resultat med Mangansulfat. Som sædvanligt er Angrebet lettest i Hede-Havre, men ogsaa Sølv-Havre omtales som kun lidt angrebet.

Stribesyge har bredt sig stærkt i Bygget, saaledes at Marker, hvor Udsæden blev afsvampet Foraar 1923, men ikke 1924, kan være ret stærkt angrebne. Modsætningsvis er der ved en systematisk Undersøgelse af to Sogne paa Bornholm, hvor Varmtvandsafsvampning har været Skik i mange Aar, kun fundet faa og svage Angreb. Rekorden i Aar indehaves foreløbig af Guldbyg med 35 pCt. Stribesyge.

Byggets Bladpletsyge er meget udbredt, men i Afsvampningsforsøg og Marker med afsvampet Saasæd viser det sig, at de første Angreb er blevet forebyggede sammen med Brand og Stribesyge.

Rugens Stængelbrand er fundet flere Steder og op til 10 pCt. af Planterne har været syge.

Mosaiksyge ses flere Steder i Runkelroefrømarkerne og i saa betydelig Grad, at det maa berettigede til kraftige Foranstaltninger. *Bedeskimmel* er ogsaa iagttaget i Frøroerne.

Paa tidlig dansk og bøhmisk Rødkløver er fundet en Sygdom, der ikke tidligere er bemærket i Danmark; Bladene faar aflange, brunlige Pletter, hvori findes de smaa mørke Knopcellehuse af Svampen *Ascochyta trifolii*.

Smælderlarver har optraadt rundt omkring i Vaarsæden, de fleste Steder dog uden at gøre større Skade.

Oldenborrelarver har ved Vordingborg og Nørre Bork bearbejdet nogle Bygmarker, det sidstnævnte Sted i saa høj Grad, at Markerne maatte omsaas.

Fritfluen har været meget sent paa Færde og har kun enkelte Steder gjort Skade — i meget sent saaede Havremarker.

Bedelusene begyndte at vise sig i Maanedens sidste Uge.

Bedefluens Larve har været paa Færde saa at sige overalt paa Øerne og har til Trods for dens forholdsvis sene Fremkomst mange Steder forsat Runkel- og Sukkerroerne en Del i Væksten.

Kaalfluellarven har rundt omkring gjort stor Skade i Kaalroerne.

LIX. Havebrugsafgrøder. Juni 1924.

Endnu langt ind i Juni har man set Følger af den strenge Vinter, i Form af visnende Grene eller hele Træer der dør. Kalktrang og Næringsmangel har sammen med sidste Sommers Vejrforhold betinget en mangelfuld Skudmodning, der er blevet skæbnesvanger, navnlig for Træer paa fugtig Bund.

Kærnefrugtskimmel breder sig stærkt, hvor Angrebet ikke er forebygget ved Renholdelse og Vintersprøjtning. Ogsaa *Æbleskurv* og *Pæreskurv* er begyndt at brede sig, hvor der ikke sprøjtes.

Svovlkalk og Formalin har vist sig at være meget virkningsfulde til Vintersprøjtning mod *Stikkelsbærdræberen*; fra Nabohaver, hvor Buskene staar upassede breder Angrebet sig imidlertid atter.

Reversion, et Fænomen der i flere Aar har været Genstand for engelske Frugtavlere og Patologers Opmærksomhed, er i Aar konstateret ved Aarhus, Sorø, Hellerup, samt paa Amager og vil sikkert findes flere Steder. Sygdommen er meget snigende og vanskelig at erkende i de første Stadier; den ses tydeligt i Juni—Juli.

Mens store, sunde Solbærblade har 5—7 Par Sideribber og en fint takket Bladrand med mange Spidser, faar de reverterede Blade færre Sideribber, Bladene bliver mere langstrakte, ofte smaa, og de bliver mere rundtakket-lappede, saa at de kommer til at minde om Ege- eller Navrblade. Bærsætningen aftager stærkt eftersom Sygdommen skrider frem. Sygdommens Aarsag er ganske ubekendt; det er af Interesse, at den lokale Solbærform, der dyrkes ved Boskoop, uden at være syg, er af samme Type. Bekæmpelse: 1) Stiklinger fra sunde Planter, 2) Stiklingbedene efterses i Juni—Juli og alle abnorme opgraves og brændes. Samtidigt efterses Frugtbuskene og alle angrebne mærkes, for efter Frugtplukningen at graves op og brændes; paa denne Maade holdes Sygdommen i Skak i England.

Løgskimmel er meget udbredt, men der ses gængsne Eksempler paa, at den kan bekæmpes ved at anvende Sætteløg fra sunde Bede, og at Bordeauxvædske hindrer Angrebnes Udbredelse.

Paa Agurker i Hus er fundet Angreb dels af *Rudeplet*, dels af *Gummiflod*; i et Tilfælde havde Svampen ikke blot fremkaldt den sædvanlig Gummiflod paa Frugten, men tillige visne Pletter paa Bladene.

Bladlopper har mange Steder udsuget Blomsterstandene paa Æbletræer; saa disse, hvor der ikke er sprøjtet med Nikotinopløsning, sidder løse og visne. — *Frostmaalerlarver* har rundt omkring været slemme ved Frugttræerne, særlig Æble, forskellige andre Løvtræer og Hasselbuske. — *Knopviklerlarver* har særlig i Københavns Nærhed bearbejdet Æbletræerne, især Cox's Orange, saa disse ser sørgelige ud. *Æbleviklerens* Larve synes at være talrigt paa Færde i Æblerne.

Blommehvepsen har mange Steder optraadt meget ondartet.

Stikkelsbær-Bladhvepsens Larve har mange Steder afribbet Stikkelbær, stedvis ogsaa Ribsbuskene. Ogsaa af Larven af *Stikkelsbærmaaleren* har der flere Steder været ondartede Angreb.

Jordbærviklerens Larve har været talrigt paa Færde, særlig i Københavns Omegn.

Havetægen har rundt omkring optraadt ualmindelig ondartet i Karotfler, særlig i Nærheden af Ribsbuske, Hække og Hegn. *Krusesyge* har flere Steder begyndt at vise sig i Gulerødderne. *Løgfluellarven* har ret almindeligt ødelagt Skallotterne.

Kaalfluellarven har rundt omkring i Landet optraadt meget ødelæggende. *Agersneglen* har været slem ved mange Køkkenurter.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for Juni indkommet 36 Beretninger, hvoraf 18 fra Jylland og 18 fra Øerne.

Korn. Ved Tylstrup har Rugen bedret sig en Del, men særlig Petkus-Rugen staar dog flere Steder tyndere end Borris- og Brattingsborg-Rug (Sv. Svendsen). Ogsaa fra Ribegnen omtales Pletter i Rugen, som Følge af staaende Vand, og fra Sjællands Odde en Del ompløjede Rugmarker. Fra Mors og Sydvestjylland klages over Stormen den 3. Juni, der yderligere satte den medtagne Rug i Staa.

Paa Bornholm, hvor megen Wilhemina- og Trifolium-Hvede gik bort, holdt Tystofte Smaahvede sig, med Undtagelse af enkelte lavtliggende Partier (Aa. Brandt, H. R. Hansen). Panserhveden har paa Hammelegnen klaret sig, hvor den ikke var særlig udsat eller saaet sent; Ajle givet paa Sne eller ved Barfrost har medført, at Hveden omtrent forsvandt (S. Nielsen).

Lyspletsyge i Havre optræder mange Steder og Behandling med Mangansulfat viser sig allerede gavnlig. Som sædvanligt er Angrebet lettest i Hede-Havre; Sølv-Havre omtales som tidt angrebet, Stormogul-Havre noget og Kungs-Havre ret stærkt angrebet (Hartvig Larsen). Udover de sædvanlige „Lyspletsygejorder“ nævnes temmelig svær Lerjord, som for 3 Aar siden fik 8000 kg Gødningskalk pr. ha. og som endnu bærer Spergel; ved Brønderslev optræder Lyspletsyge ikke i det Omfang, man kunde vente efter den stærke Mergling – derimod ses der stærke Angreb paa lave, tunge, kolde, ofte stærkt kalktrængende Jorder (V. Kristensen). I Himmerland er der Lyspletsyge i Havre hvortil der er givet 200 kg Sv. Ammoniak (N. Vester). Lyspletsyge i Byg er fundet ved Vordingborg og Bramminge.

Gulspidsyge saas ved Henne i 2r-Byg (Blandsæd) og værst i en Del af Marken, hvor Forfrugten var Kaalroer (J. Siggaard).

Stribesyge (Pleospora graminea) er fremtrædende i mange Marker, hvor Udsæden ikke er afsvampet i Aar; Smitten har bredt sig stærkt i 1923. Saaning i kold Jord viser sig atter sygdomsfremmende. Af angrebne Sorter fremhæves Karlsbyg, Juli-Byg, Prentice-Byg, Guld-Byg (Foreløbig Rekord 35 pCt.) og Binder-Byg den sidste dog kun undtagelsesvis stærkt angrebet. Ved Abed viser en Del Liniestammer af 2r-Krydsninger sig meget forskelligt angrebne – 0–10 pCt. – og 6r-Byg lignende Forskelligheder – 0–20 pCt. (H. A. B. Vestergaard). Ved systematisk Undersøgelse af 2 Sogne paa Bornholm, er der kun fundet faa Angreb; Varmtvandsafsvampning har i mange Aar været Skik (Aa. Brandt, H. R. Hansen).

Byggets Bladpletsyge (Pleospora teres) er meget udbredt og i Afsvampningsforsøg saavel som i Marker med afsvampet Udsæd, har man set, hvorledes det primære Angreb forebygges samtidig med Brand og Stribesyge; fra uafsvampede Nabomarker eller Parceller breder Angrebet sig dog ind i de sunde. Det er i særlig Grad Prentice-Byg, der er stærkt smittet, i de øvrige Sorter ses mindre Angreb.

Rugens Stængelbrand (Urocystis occulta) er som sædvanlig fundet flere Steder; fra Aarhuseggen bemærkes et Angreb med 10 pCt. syge Planter (Hartvig Larsen).

Slimskimmel (Fusarium sp.) saas i Prinsesse-Byg – godt høstet, smuk Saavare – paa ret svær, lidt kold Lermuld, hvor der var saaet 4–5 cm dybt med en uregelmæssigt arbejdende Maskine; Spiringen var meget tynd og mange Spirer brød ikke igennem (Hartvig Larsen). Ved Tylstrup ses baade Havre og Byg stærkt angrebne af Rodbrand paa kalktrængende Jord (S. Svendsen).

Rodfrugter. **Mosaiksyge** hos Runkelroer ses nu i Frøavlsegnene – Skelskøregnen, Sydsjælland, Vestlolland – og flere Steder i saa stærk Grad, at det opfordrer til kraftige Foranstaltninger.

Bedeskimmel (Peronospora Schachtii) ses ogsaa i Frøroerne (Lundby, Baadesgaard).

Rodbrand i Forbindelse med Kalktrang og forårsaget af forskellige Svampe (Phoma betae, Pythium bryanum) omtales baade i Runkel- og Sukkerroer, men i Almindelighed synes der at have været tilstrækkelig rigelig Spiring. **Væltesyge** er iagttaget i Sydsjælland og paa Lolland, oftest uden nogen synlig direkte Forbindelse med Blæst, saa lidt som med gnavende Dyr.

Rodbrandangreb har paa kalkfattig Jord i Vendsyssel holdt Kaalroerne nede i lang Tid (Pythium bryanum?).

Kartofler. **Bladrullesygen** ses nu i de tidlige Sorter og Magnum Bonum, men der foreligger kun enkelte Meddelelser om Angreb (Lyngby, Lundby, Rødby).

Mosaiksygen omtales derimod fra mange Haver (Sorø, Sjællands Odde, Lyngby, Rødby, Stilling, Askov). og særlig i de tidlige Sorter: Juli, Tidlig Rosen, Askebladet, „Røde Amerikanere“, samt Magnum Bonum.

Sortbensyge (Erwinia phytophthora) er fundet flere Steder i Webbs og Tidlig Rosen.

Bælgplanter. Paa Bornholm er Kløveren udvintret paa lave Steder, formentlig kvalt af staaende Vand, og har givet Plads for Timothé. Fra Skelskøregnen omtales en Mark som dræbt ved Udkørsel af Ajle i Frostvejr. Blæst og Nattefrost har først i Juni svedet Kløverens Blade en Del i Hammel-Silkeborgregnen (S. Nielsen).

Ved en systematisk Undersøgelse paa Bornholm ses der paa vandlidende og uensartet Jord (Granit) alle Grader af hensygnede, gullig eller dræbt Lucerne, hvor Hundegræs da bliver overvejende (Aa. Brandt, H. R. Hansen).

Paa Rødkløver, tidlig dansk og bøhmisk, saas først i Juni i Varde Forevisningsmark paa alle Bladene en Del aflange, brune Pletter, hvori ved nærmere Eftersyn fandtes de smaa sorte Knopcellehuse af Svampen Ascochyta trifolii; Angrebet fandtes ikke paa Hersnap eller sildig bøhmisk Kløver i Naboparcellerne (A. Pedersen). Sygdommen, der ikke tidligere er omtalt fra Danmark, er senere fundet i en Rødkløvermark paa Bornholm og et Par Steder ved Lyngby.

Frugttræer. Følger af den strenge Vinter har man kunnet se langt ind i Juni. Træer, der blomstrede

rigeligt, visnede pludseligt helt, eller store Grene døde. Dette gælder særlig Æble-, Kirsebær-, og Mirabelletræer paa fugtig Bund, hvor der sidste Aar har været en mangelfuld Skudmodning og i Aar en kold og vandmættet Bund, der har hindret Røddernes Virksomhed; Mølleskov, Belle de Boskoop, Beauty of Bath og Pederstrup har lidt mindre under disse Forhold (H. Gram, C. Hansen). Som medvirkende til den i Maj-Oversigten omtalte Kalamitet i Sydjylland antydes *Kalkmangel* i Undergrunden, der er konstateret mange Steder, hvor Træerne er gaaet ud (N. Gram). Ved Gravens har særlig Cox's Orange lidt, Cox's Pomona noget mindre, mens Fillippa, Pederstrup, Belle de Boskoop og Boiken atter har vist sig mere haardføre (L. Hansen). Til den øvrige Fortræd kom i de første Dage i af Juni en Del *Stormskade*, flere Steder i Landet blev saavel Blade som Blomster stærkt medtagne.

Kærnefrugtsskimmel (*Sclerotinia fructigena*) breder sig stærkt paa Bornholm, særlig paa Dronning Louise, Hvid Astrakan, samt Cox's Orange, Filippa, Bismarck, Maglemer og Cox's Pomona; men baade herfra og fra Sydjylland fremhæves den gode Virkning af Rengøring og Vintersprøjtning med Svovlkalk 1:10 (H. Nielsen, L. Hansen).

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) begyndte at tage fat i Juni, særlig hvor der ikke gennemføres en rationel Sprøjtning.

Pæreskurv (*Venturia piri*) ses paa Blade og Frugter af Moltke, Jules Guyot, Giffard, Doyenne de Juillet, Beurré Diel o. fl., særlig stærkt paa den sidste.

Dødelighed mellem Stenfrugttræerne er omtalt ovenfor, men det er tvivlsomt, at alle Tilfældene kan tilskrives Vinteren. Det er bekendt, at baade *Kransskimmel* (*Verticillium*), *Bakterieangreb* og *Gummiflod* af fysiologisk Oprindelse kan foraarsage pludselig Nedvisnen, saaledes at det er ønskeligt at faa saa mange enkelte Tilfælde som muligt undersøgt.

Stenfrugtsskimmel (*Sclerotinia cinerea*) har været temmelig ondartet, i det mindste i nogle Egne. Særlig nævnes Victoriablomme, Ostheimer Skyggemorel, forskellige Surkirsebær, samt *Prunus triloba* fl. pl. og *pseudocerasus* var..

Sprøjteskade foreligger ved en formentlig alt for stærk Opløsning af Schweinfurtergrønt anvendt paa Æbletræer. Ved forskriftsmæssig Sprøjtning med Svovlkalk er Bladene paa Lane's Prince Albert, Belle de Boskoop, Mølleskov og Bramleys Seeding svedne betydeligt og det samme gælder Mølleskov sprøjtet med Bordeauxvædske (N. Esbjerg).

Frugtbuske. *Stikkelsbærdræberen* (*Sphaerotheca mors uvae*) har i Maanedens Løb bredt sig en Del, fra forsømte Nabohaver ind i Haver der ellers holdes fri ved Udynding og Vintersprøjtning. Hvor Buskene staar for tæt, indelukket og i Skygge, er det praktisk talt umuligt at holde dem helt fri. Saavel Svovlkalk som Formalin har atter vist sig som udmærkede Vintervædske; derimod har Sommersprøjtning med Saltvand og Salpeteropløsninger svedet Buskene stærkt uden at formaa at standse Angrebet.

Hindbær-Stængelsygen (*Didymella applanata*) optræder i betydelig Grad flere Steder spredt i Landet.

Drueskimmel (*Botrytis cinerea*) dræber som sædvanligt, hist og her i Københavns Omegn, Grenpartier i Stikkelsbærbuskene.

Reversion er fundet flere Steder i Landet, saaledes som omtalt paa Forsiden, hvortil henvises.

Til de øvrige Beretninger om *Frostskade* tilføjes: Hyld, nedfrosne mere eller mindre; Stikkelsbær, ihjel-frosne paa fugtig Bund; Brombær, frosne ned til Jorden, dog er den opretvoksende Sort Wilsons junior, helt uskadt; af Haslerne er navnlig Cosford ødelagt, og paa alle Sorter frøs Hunblomsterne bort (H. Gram).

Køkkenurter. *Løgskimmel* (*Peronospora Schleideni*) er meget udbredt, men der ses ogsaa gentagne Gange Eksempler paa, at den kan holdes ude ved at skaffe Sætteløg fra sunde Bede; Udbredelsen kan standses ved Sprøjtning med Bordeauxvædske (N. Gram, H. Øhlens, O. Hein).

„*Bløde Løg*“ (Bakteriose) findes almindeligt, mest enkelte Planter spredt i Bedene.

Gummiflod (*Cladosporium cucumerinum*) paa Agurker saas i Huse ved Søborg ikke blot paa alle Frugter, men tillige paa Bladene, hvor der dannedes smaa visne Pletter med en lysere Zone udenom og et graat Sporelag paa Undersiden.

Rudeplet (*Cercospora melonis*) er fundet paa Agurker indsendt fra Sorø og Kallundborg.

Lyngby, den 4. Juli 1924.

Ernst Gram.

Kornsorter. Angreb af *Havreaal* (*Heterodera Schachtii* var. *avenae*) er i Odenseegnen iagttaget i et Par Havremarker. I den ene af disse har der været Havre 2 Aar i Træk, i den anden benyttet Brak med Vikkehavre (L. C. Jensen).

Smældertarver (Agriotes-Arter) har optraadt rundt omkring i Vaarsæden, de fleste Steder dog kun i mindre Grad (Bornholm, Lundby, Skelskøregnen, Pjødsted, Brønderslev). Sidstnævnte Sted, hvor Angrebene i 1923 var ret ondartede, har man tænkt sig Muligheden af, at Larverne var frosset ihjel i den haarde Vinter;

hvad der dog næppe er sansynligt. „Det er i Aar“, tilføjes der, „kun de lave, løse Jorder, der har lidt under Angrebet“ (Viggo Kristensen). Fra Bornholm skrives: „Byg efter Hvede synes ringe angrebet, sandsynligvis efterlades Jorden her mere fast, end hvor Byg kommer efter Roer“ (Aage Brandt og H. R. Hansen). I Hadstenegnen var der meget stærkt Angreb i Havre efter 4–5 Aars Græsleje: „ca 15 pCt. af Havren gik herved tabt“ (S. Nielsen).

Oldenborrelarven (*Melolontha vulgaris*) har været paa Færde i Bygmarker i Kastrup ved Vordingborg og Nørre Bork. Sidstnævnte Sted ødelagde de i Forening med Smælderlarver fuldstændigt Byg paa Tørvejord. Ogsaa paa god Muldjord var der stærkt Angreb, saa man maatte omsaa. Oldenborrelarverne har nu begyndt at bearbejde den ny Udsæd (S. M. Sørensen).

Ved Stenderup og Gammelby er der paa et begrænset Omraade pletvis ondartet Angreb i Blandsæd af *Stankelbenlarver* (*Tipula paludosa*) (M. N. Bruhn).

Fritfluellarven (*Oscinis frit*) nævnes kun fra et Par Lokaliteter: fra Grenaa hedder det, at den ikke synes at gøre nogen Skade (Hartvig Larsen); i Brønderslev-egnen er der derimod mange betydelige Angreb i de sent saaede Marker; i en Havremark iagttoges der saaledes en Ødelæggelse af 30–40 pCt. af Havrebestanden. Fritfluellen er øjensynligt meget sent paa Færde i Aar: ved Saaning i nævnte Egn før ca. 25. Maj–1. Juni er der saaledes intet Angreb, hvorimod Larven er paa Færde i den Havre, der er saaet efter dette Tidspunkt (Viggo Kristensen). Ved Rødding har Larven været meget slem ved Havren: paa en enkelt Mark, hvor Afgrøden i Begyndelsen stod godt, har man vurderet Skaden til 20 pCt. (M. C. Stensgaard).

Graaspurve (*Passer domesticus*) har ved Brønderslev bl. a. i Forevisningsmarken udtyndet Prenticebyg (efter 3. Saatid d. 5. Juni) til ca. 50 pCt af Bestanden. I samme Egn har *Muldvarpen* (*Talpa europaea*) gjort en Del Skade ved sine Gange i Vaarsæden (Viggo Kristensen).

Runkel- og Sukkerroer. *Bedelus* (*Aphis papaveris*) begyndte at vise sig i Frøroerne i Maanedens sidste Uge; ved Vedbæk var der d. 28. Juni stærkt Angreb. Ved Lyngby iagttoges Lusene d. 27. paa Hestebønner.

Aadselbillelarver (*Silpha opaca*) nævnes fra 3 Lokaliteter (Nørre Nebelegnen, Rødding og Vesthimmerland); førstnævnte Sted var der d. 14.–20. Juni stærke Angreb paa Runkelroer (L. M. Sørensen).

I Sukkerroer paa Lolland er der iagttaget lidt Angreb af *Kartoffelborerens* Larve (*Hydroecia micacea*). Minering af *Bedefluens* Larve (*Pegomya hyoscyami*) ses rundt omkring paa Øerne. Æggene synes at være lagt forholdsvis sent i Aar, saa i det mindste Kimbladene er gaaet fri for Angreb. Fra Tystofte skrives der, at Fluellen har lagt Æg hele Maaneden igennem, og at der den største Del af Maaneden har været svagt Angreb af Larverne, men at der endnu sidst i Maaneden findes mange Æg (H. Bagge). De fleste Steder synes Angrebet at være begyndt ved Midten af Maaneden. Paa mange Marker er de nederste Blade visnet, saa Planterne er sat en Del tilbage i Vækst. I Slutningen af Maaneden har 1. Generations Larver for største Delen forpuppet sig. Fra Vesthimmerland meddeles, at Angrebet endnu er ubetydeligt, men maa befrygtes at blive slemt, da der i den største Del af Runkelroemarkerne findes 3–5 Æg paa omtrent hvert Blad (N. Vester).

Tusindben (*Blanjulus guttulatus*) har optraadt i stor Mængde i nogle Sukkerroemarker paa Falster og gjort ikke ringe Skade.

Kaalroer og Turnips. *Blærefødder* (*Thrips angusticeps*) har gjort en Del Skade i et Par Kaalroemarker i Slagelseegnen (Martin Olsen).

Jordlopper (*Phyllotreta*-Arter) har gennemgaaende været meget lidt paa Færde.

Sværme af *Kaalmøl* (*Plutella cruciferarum*) iagttoges omkring Midten af Maaneden paa Bornholm.

Kaalfluellarven (*Chortophila brassicae*) har rundt omkring (Lolland-Falster, Havdrup, Lundby, Tystofte, Øtoftegaard, Hjallesø, Middelfart, Rødding, Vesthimmerland) gjort stor Skade i Kaalroerne.

Ved Lyngby er der iagttaget en Del *Krusesyge*, forårsaget af *Krusesyge-Galmyggen* (*Contarinia nasturtii*) i Kaalroer.

Bælgplanter. Angreb af *Kløveraal* (*Tylenchus devastatrix*) omtales fra Bornholm, Aarup og Hjallesø. Fra Aarup skrives der, at der i samme Mark var Kløverudlæg for 4 Aar siden (Sigurd Rasmussen).

Agersneglen (*Agriolimax agrestis*) har gnavet stærkt af Hvidkløveren i en vedvarende Græsmark ved Ebeltoft. Udstrøning om Morgen af Melkalk og maaske først og fremmest det tørre Vejr i Maanedens sidste Uge standsede imidlertid Angrebet (Arne Larsen Ledet).

Fodergræsser. I Enge i Nørreådal er Græsset paa større eller mindre Arealer totalt ødelagt af Larven af *Græsuglen* (*Charaas graminis*) i Forening med Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*).

Frugttræer. *Tæger* (*Lygus pabulinus* og *Plesiocoris rugicollis*) har optraadt ret almindeligt paa Æbletræer: I Hvidovre iagttoges de omkring Midten af Maanden; kun for Sorten Beauty of Bath har de hidtil haft nogen Betydning (C. Hansen). Fra Aarhus skrives, at 3-Aars Træer i Læ er temmelig medtagne, medens større Træer (10-Aars), der rager op over Læet, kun har ubetydelige Angreb; Okulanterne, der jo kun har et Skud, har været slemt plaget navnlig paa de yngste Blade (Kay Petersen).

Bladlopper (*Psylla mali*) har rundt omkring (Amager, Ørdrup, Glumsø, Sorø, Aagaard, Aabenraa, Brønderslev) udsuget Blomsterstandene, saa disse ret almindeligt, hvor der ikke er sprøjtet godt med en Nikotinopløsning, sidder visne og løse. Fra Bornholm meddeles, at Angrebet er ret almindeligt, uden at der dog anrettes synderlig Skade (Hans Nielsen).

Blodlus (*Schizoneura lanigera*) er iagttaget paa et Espalier-Æbletræ i en Villahave paa Amager (Hans Gram).

Bladlus (Aphider) optræder foreløbig ikke i større Mængde; fra en Have i Stilling mældes der dog om et ondartet Angreb paa en 5–6 Aar gammelt Belle de Boskoop (Niels Gram).

Fra Aagaard, V. Nebel og et Par andre Steder i Jylland foreligger Meddelelse om ret stærke Angreb af *Æble-Snudebiller* (*Anthonomus pomorum*), især paa Transparente blanche udhuledes mange Blomster, saa der trods rigelig Blomstring sættes altfor lidt Frugt (Lars Hansen).

Æble-Bladhvedsen (*Hoplocampa testudinea*) synes ikke at have optraadt i større Mængde. Det samme er Tilfældet med *Æblemarvmøllet* (*Blastodacna putripennella*). Fra Hvidovre hedder det om sidstnævnte: „Angrebet har vist sig i de samme Træer som i 1923, dog i mindre Grad. Det ser ud til, at Møllet vælger Sorter, der har særlig blødt Skud f. Eks. Bellefleur og Transparente blanche (C. Hansen).

Blommehvepsen (*Hoplocampa testudinea*) har mange Steder optraadt meget ondartet (Sludstrup, Svendborg, Juelsminde, Silkeborg, Hornslet).

Larven af *Kirsebær-Møllet* (*Argyresthia ephippiella*) har særlig i Københavns Omegn (Amager, Hellerup, Brønshøj, Hvidovre, Gentofte, Lyngby, Fredensborg) for en meget stor Del ødelagt Kirsebæravlens særlig af Skyggemorel og, dog i mindre Grad, af Ostheimer. Ved Forsøg i 1924 har det vist sig, at Sprøjtning med Frugttrækarbolinium inden Knopbrydningen gjorde udmærket Virkning.

Nogle Anbreb af *Rønnebærmøllet* (*Argyresthia conjugella*) omtales fra Aarhus (Kay Petersen).

Kolonier af *Snareorme* (*Hyponomeuta malinellus*) er iagttaget paa Æbletræer ved Aarhus og af en anden Art paa Kirsebær og Hæg ved Lundby.

Frostmaalerlarver (*Cheimatobia brumata* og maaske *C. boreata*) har rundt omkring gnavet stærkt, særlig af Æbletræerne (Klampenborg, Lagesminde, Hvidovre, Frejlev, Bornholm, Aabenraa, Sønderborg, Aagaard og Omegn, Ribe, N. Bork, Jernved og Omegn). Fra Hvidovre hedder det, at Angrebet, hvor der ikke har været anvendt Limbælte, vil faa stor Betydning for Æblehøsten; andre Steder har Limbælterne ikke virket tilstrækkeligt; for en Sikkerheds Skyld bør disse vist paasættes i September.

Knopviklerlarver (*Olethreutes variegana*) har ogsaa bearbejdet Æbletræerne en Del (flere Steder paa Sjælland, særlig i Haver omkring København, Sønderborg, Ribe, Jernved). I Villahaver nær København – især paa Amager – har der været haarde Angreb. Cox's Orange staar der flere Steder saa stærkt medtaget, at Træerne ser sørgelige ud (Hans Gram).

Æbleviklerlarven (*Carpocapsa pomonella*) synes at være talrigt paa Færde i Æbler.

Mideskurv paa Pære (*Eriophyes piri*) ses mange Steder. I Hvidovre og Aagaard har man haft god Virkning at Sprøjtning med Svovlkalk (1:10), lige før Knopperne aabnede sig (C. Hansen, Lars Hansen).

Ved Hou var der først i Juni meget stærkt Anbreb af *Hare* (*Lepus europaeus*) paa nyplantede Æbletræer (Niels Gram).

Frugtbuske. *Hindbær-Snudebiller* (*Anthonomus rubi*) har gjort stor Skade i en større Hindbærplantning ved Aagaard. Samme Sted har *Hindbærbiller* (*Byturus tomentosus*) været stærkt paa Færde; ved Nedrystning i en Spand med Svovlkalk indsamledes der mange (Lars Hansen).

Ved Lyngby er der ret stærkt Anbreb af *Bladlus* (Aphider) paa Stikkelsbær, Ribs og Solbær (H. Øhlens); fra Aarhus foreligger Meddelelse om svagt Angreb paa Ribs; samme Sted er der betydeligt Angreb af *Tæger* (*Lygus pabulinus*) paa Ribsbuske, der staar i Læ (Kay Petersen).

Stikkelsbærorme (*Nematus ribesii*) har rundt omkring afribbet Stikkelsbærbuskene og paa sine Steder ogsaa Ribsbuske (Bornholm (saa at sige alle Haver), Amager, Vejen, Ribe, Hammel, Jernved, Aalborg); ved Oringe begyndte Angrebet først i Slutningen af Maanedens. Fra flere Steder meddeles, at man med Held har bekæmpet dem ved Sprøjtning med Schweinfurtergrønt (Hans Nielsen, S. Nielsen, O. Hein). Fra Bornholm skrives, at Angrebene har været ret godartede, hvor de bekæmpedes i 1923. Fra Ribe foreligger en Meddelelse om, at Angrebet blev fuldstændig bekæmpet ved Oversprøjtning med en svag Superfosfatopløsning (2 Haandfulde 18 pCt. Superfosfat til en stor Spand Vand) (Johs. Siggaard).

Larver af *Stikkelsbær-Maaleren* (*Abraxas grossulariata*) har været paa Færde ved Jernved, Aalborg og paa Bornholm og har de fleste Steder fuldstændig afribbet Stikkelsbærbuskene, et enkelt Sted ved Aalborg var de ogsaa udvandrede til Ribs, Solbær og Hindbær, som derved mistede mange Blade. Angrebet standsede efter Sprøjtning med Schweinfurtergrønt (O. Hein).

Stikkelsbærmider (*Bryobia ribis*) iagttoges ved Gentofte, „Rødt Spind“ (*Tetranychus telarius*?) ved Husum paa Stikkelsbærbuske; Rød Glas var sidstnævnte Sted meget stærkt angrebet, medens Whinham's Industri og White Smith, der stod ved Siden af, kun var svagt angrebet.

Mideknopper paa Solbær (*Eriophyes ribis*) omtales fra et Par Steder. Paa Bornholm er Angrebet ikke tidligere iagttaget og er ogsaa i dette Tilfælde svagt og kun paavist et enkelt Sted (Hans Nielsen). For om muligt at holde Angrebet ude fra Øen burde de angrebne Buske straks opgraves og brændes.

I Marselisborg Skov er enkelte Hasselbuske stærkt angrebet af *Hasselmidder* (*Eriophyes ribis*) (Kay Petersen).

Køkkenhaven. JORDBÆR. Ved Jernved er der iagttaget et stærkt Angreb af *Skumcikaden* (*Aphrophora spumaria*); i en Have, ved Siden af var der meget stærkt Angreb paa Regnfang, hvorfra det har bredt sig til Jordbærrene (P. Nygaard).

Hindbær-Snudebiller (*Anthonomus rubi*) omtales kun fra Vejen.

Jordbærviklerens Larve (*Acalla comariana*) har været talrigt paa Færde, især i Københavns Omegn.

Ved Tystofte og Skjelskør har Sprøjning (med meget fine Forstøvere) med Nikotinopløsning paa et tidligt Stadium haft god Virkning.

Tæger (sikkert overalt *Lygus pabulinus*) optræder talrigt rundt omkring og har gjort alvorlig Skade paa Kartofler, Jordbær, Ærter, Bønner, Gulerødder o. a. Angrebet er værst nær Hække, Hegn og Ribsbu-
ske, hvor Æggene har overvintret, og aftager med Afstanden derfra. *Krusesygen* hos Gulerødderne, der skyldes *Gulerods-Bladloppen* (*Trioza viridula*), har begyndt at vise sig flere Steder. Ved Aalborg saas de første krusede Planter den 15. Juni; den 26. fandtes angrebet Pastinak (O. Hein).

Bladrandbiller (*Sitona lineata*) nævnes kun fra Aarhus, hvor der er svagt Angreb paa Ærterne (Kay Petersen). *Jordlopper* (*Phyllotreta*-Arter) optræder stadig paa Kaal ved Oringe, dog ikke ondartet (N. Hansen).

Gulerodsfluen (*Psila rosae*) omtales endnu kun fra Tystofte (A. Fejlberg). *Løgfluelarver* (*Hylomyia antiqua*) har adskillige Steder gjort stor Skade paa Skaller og Zittauer. Larven af *Bedefluen* (*Pegomya hyoscyami*) har ødelagt Bladene af Spinat (Aabyhøj), Rødbeder og Bladbeder (Tystofte). Om stærk eller endog ødelæggende Optræden af *Kaalfluens* Larve (*Chorthophila brassicae*) foreligger der mange Indberetninger fra forskellige Egne. Som sædvanlig lider Blomkaalen mest, men ogsaa Hvid-, Rød- og Rosenkaal ødelægges. I en Have ved Aalborg er saaledes alle Kaalplanterne (ca. 2000 Planter af alle Slags), ødelagte — „Jorden var gødet stærkt med Høsegødning“ (O. Hein). Fra Jernved skrives, at der i de fleste Haver er faldet ca. 80 pCt. af Blomkaalsplanterne (P. Nygaard). Ved Blangsted, hvor der har været betydelige Anbreb i Forsøgene, har man bl. a. iagttaget, at der i Vandingsforsøg med foraarsudplantet Blomkaal, falder flest Planter i de uvandede Parceller (40 pCt., mod 28 pCt. i de stærkt vandede) (N. Esbjerg). Flere Steder har det hævnnet sig, at man har undladt at benytte Tjærekartonskiver. Ved Lyngby har saavel dette Middel som Vanding med Sublimatopl. (0,1 pCt) vist god Virkning (H. Øhlens).

Ved Lyngby har der været stærkt Angreb paa Blomkaal, Rødkaal og Knudekaal, mindre paa Rosenkaal af *Krusesyge* foraarsaget af *Krusesyge-Galmuggen* (*Contarinia nasturtii*) (H. Øhlens).

Mellus (*Aleurodes vaporarium*) optraadte paa Agurk i Hus (Lerchenborg, Dorph Petersen). I Husum var Agurker angrebet af *Bænkebidder* (*Oniscidae*) og „*Rødt Spind*“ (*Tetranychus althaeae*); man mener at kunne komme det til Livs ved Udstrøning af Naftalin (A. Danvig).

Agersneglen (*Agriolimax agrestis*) har gjort Skade paa forskellige Køkkenurter (Sorø, Lyngby, Aarhus). Udstrøning af Tobaksstøv (H. Gram) eller Sprøjtning med Blyarsenat (H. Øhlens) synes at hæmme Angrebet. Ved Aarhus var 20 pCt. af Jordbærrene usælgelige (Kay Petersen).

Skadelig Optræden af *Muldvarpe* (*Talpa europaea*) nævnes fra Aarhus og Aalborg. Sidstnævnte Sted bekæmpedes de med Held ved Hjælp af smaa Stykker Kød overdrysset med Stryknin og nedlagt i Gangene.

Paa **Prydplanter og Træer** er bl. a. iagttaget: *Smælderlarver* (*Elatridae*) paa Chrysanthemum (Islev Mark). *Bladhvepse* (*Blennocampa pusilla* o. a.) paa Rose (København og Slagelse); en anden Art: *Rosenskudboreren* (*Ardis bipunctata*) har ved Rødding og Stilling ødelagt ca. 70 pCt. af Skuddene (N. Gram), ved Tystofte ca. 50 pCt. (A. Fejlberg). *Snudebiller* (*Otiorrhynchus?*) paa Rose (Askov). *Frostmaalere* (*Cheimatobia*-Arter) paa Hvidtjørn (Hvidovre).

København, den 7. Juli 1924.

Sofie Rostrup.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra

Statens plantepatologiske Forsøg.

CXXX. Landbrugsafgrøder. Juli 1924.

Stribesygen er meget udbredt og stedvis ondartet, saaledes er der i en Mark med Prentice-Byg fundet ca 47 pCt. syge og i Guld-Byg ca. 33 pCt. Hvor der ikke er brugt for svage-Vædske, er der udmærket Resultat af Afsvampning.

Nøgen Hvedebrand (Støvbrand) er flere Steder iagttaget i Standard-Hvede. Ogsaa *Nøgen Bygbrand* forekommer flere Steder, men sjældent i stærkere Grad.

Rugens Stængelbrand er langt mere udbredt, end de fleste Avlere ved, og et Par Steder har endog 20 pCt. af Planterne været angrebne. Det er derfor med Rette at Afsvampningen af Rug er i Tiltagende.

Af *Afsvampningsforsøgene* i Vintersæd er flere ødelagte; i enkelte Tilfælde er der konstateret en bedre Spiring efter Afsvampning, men i de fleste lokale Forsøg synes Spiringen af afsvampet og uafsvampet Sæd at have været ens.

Rodbrand i Runkelroer og Sukkerroer har været ret fremherskende paa Øerne, bl. a. i Forbindelse med Kalktrang.

Mosaiksyge i Kartofflerne er meget udbredt og det synes som om der ved Fremavlens bliver set for mildt paa denne Sygdom. *Bladrullesyge* ses mange Steder og der er bl. a. fundet en Up to date-Mark med Halvdelen stærkt angrebne. *Sortbensyge* er ligeledes meget udbredt i Aar.

Kartoffelskimmelen fandtes 14. Juli ved Odense og Aalborg og har i Maanedens sidste Dage bredt sig i de sildige Sorter.

Aks-Uglens Larve forekommer i Egnen omkring Tystofte i alle Hvedemarker og har ødelagt en Del Kærner.

Fritfluellarven har i flere Egne af Jylland optraadt ret ondartet i særlig sent saaet Havre.

Bedelusen har Maanedens igennem gjort stor Skade rundt omkring, baade i 1. og 2. Aars Roer.

Larven af *Bedefluen* har været paa Færde mange Steder og gjort større eller mindre Skade; navnlig paa Sjælland synes den at have optraadt overordentlig ondartet.

Kaalfluellarven har ogsaa i denne Maaned været meget slem i Kaal- og Kaalroemarkerne.

Stærke Angreb af *Krusesyge* i Kaalroer er iagttaget nogle Steder.

LX. Havebrugsafgrøder. Juli 1924.

Kærnefrugtskimmel synes godartet i Aar, hvorimod *Stenfrugtskimmelen*s Angreb mange Steder ses i Form af talrige visne Skud, særlig i de sure Kirsebær. Fjernelse af alle døde Frugter og Skud vil betyde meget for næste Aars Sundhedstilstand.

Æbleskurv ses en Del paa de modtagelige Sorter, men der er gode Udslag for Sommersprøjtning baade mod Skurv og Meldug.

Blommepunge synes at være mere fremtrædende end sædvanligt.

Angreb af *Ascochyta* paa Tomater fandtes et Par Steder paa enkelte Planter; et stærkere Angreb fandtes i en Have, hvor Stokkene, der ogsaa i Fjor brugtes til Tomater, ikke var blevet desinficerede.

Æble-Bladhvepsens Larve har overalt i Jylland været talrigt paa Færde og har i mange Haver ødelagt alle Æblerne.

Larven af *Stikkelsbær-Bladhvepsen* har ogsaa i denne Maaned meget almindeligt afribbet Stikkelsbærbuskene og, naar disse var færdige, Ribsbuskene. Paa Fyen har *Stikkelsbær-Maalerens* Larve været slem.

Bedefluens Larve har været meget talrigt paa Færde i Rødbedeblade.

Kaalfluellarven har ogsaa i denne Maaned optraadt meget ødelæggende i de forskellige Kaalsorter, særlig Blomkaal.

Larven af *Selleri-Minérfluen* har mange Steder ødelagt Selleribladene og herved i høj Grad sat Planterne tilbage i Vækst.

Gulerodsfluens Larve har været slem rundt omkring. I mange Haver falder navnlig Karotterne i Metervis.

Gulerods-Krusesyge optræder i flere Egne af Jylland; i mange Haver, endog i saa ondartet Grad, at den næsten umuliggør Gulerodsavl.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for Juni indkommet 37 Beretninger, hvoraf 19 fra Jylland og 18 fra Øerne.

Korn. *Lyspletsyge* omtales navnlig fra flere Lokalteter i det sydlige Jylland, men tillige fra Udlejre, Smørum, Tune, Møen og Lolland. Ved Udlejre var saavel tidlig- som sildigsaaet Havre angrebet, paa Varde-egnen ligeledes, men dog værst i sentsaaet (M. Greve, A. Pedersen). Forebyggelse med Svovlsur Ammoniak og Bekæmpelse med Mangansulfat vinder stadig mere Indpas og, som det viser sig, med Rette. I et Tilfælde synes et omtrent overstaaet Angreb af have medført Dannelse af *Hvidaks*.

Meldug (*Erysiphe graminis*) angriber Hveden ubetydeligt, bl. a. ved Tystofte; ved Næsgaard er der ondartede Angreb paa sentsaaet Prentice-Byg.

Stribesygen (*Pleospora graminea*) synes meget udbredt og stedvis ondartet:

Bornholm: Almindelig. En Mark med 20 pCt.
Slangerup: Enkelte Marker med stærke Angreb. Prentice, indtil 10 pCt.
Skjelskør: Rex-Byg, Prentice-Byg (svagt) m. fl.
Oringe: Prentice ca. 47 pCt.
Bogø: Indtil 15 pCt.
Øllingsø: Enkelte syge i Rex-Byg.
Langeland: Mange Steder.
Dalum: Meget stærke Angreb, mere i Guld-Byg end i Prentice.
Brønderslev: Foreløbig enkelte svage Angreb, mest i Guld-Byg.
Viborg: Betydeligt i nogle Marker.
Grenaa: Meget alm. i Aar. En Guldbygmark med 33 pCt.
Hadsten: Svage Angreb ret almindelige.
Vejle: Ondartet. En Guldbygmark 15–20 pCt.
Varde: Meget udbredt, i Tiltagende. Prentice-, Guld- og Karls-Byg.
S. V. Jylland: Mange stærke Angreb. Marker med indtil 20 pCt. Tystofte, Prentice o. a. Sorter.
Rødding: Næsten alle de uafsvampede Partier. Guld- og Prentice-Byg op til 30 pCt.
Sønderjylland: Meget udbredt, især i Guld-Byg.

Byggets Bladpletsyge (*Pleospora teres*) synes meget udbredt, særlig i Prentice-Byg. Hvor Væksten er kraftig, samt paa kold Jord har Angrebene bredt sig til alle Bladene.

Fodsyge (*Fusarium*?) fandtes spredt i en Bygmark paa Lejreeggen; Forfrugten var Turnips og Rug, men paa Halvdelen af Marken, hvor der havde været vedvarende Græs forud for Turnips, var der intet Angreb, skønt Jorden dér var lavere og mere kalktrængende (M. Greve). Ved Tystofte iagttoges et ubetydeligt Fusarieangreb i Hvede; fra Viborg omtales Angreb i nogle Hvedemarken.

Nøgen Hvedebrand (*Ustilago tritici*) eller *Støvbrand* er bl. a. ved Taastrup og paa Langeland iagttaget i Standard-Hvede, men ikke i andre Sorter; paa Langeland er der flere svage Angreb og enkelte meget stærke (K. Hansen). Ved Dalum er iagttaget en enkelt angrebet Plante i Vaar-Hvede (L. P. Jensen).

Nøgen Bygbrand (*Ustilago nuda*) er noteret fra Birkum (Guld-Byg), Hadsten (Guld- og Prentice-Byg), Odenseegnen (ret almindelig), Øllingsø (Rex-Byg, enkelte Planter) og Slangerup (en Mark med Binder-Byg stærkt angrebet). Paa Bornholm findes lidt i de fleste Marker med 2r. Byg.

Af *Dækket Bygbrand* (*Ustilago hordei*) saas ret betydelige Angreb nær Dalum (en Mark med Prentice-Byg) og Jels (en Mark med Kors-Byg).

Stinkbrand (*Tilletia caries*) omtales meget lidt; paa Bornholm fandtes lidt Brand i de fleste Marker og en enkelt med ca. 10 pCt. (H. Øhlens).

Rugens Stængelbrand (*Urocystis occulta*) omtales fra et Par Steder som paafaldende sparsom (Dalum, Varde), men den er dog langt fra forsvundet: Viborg (betydelig i nogle Marker), Aarhus (en Petkusmark med ca. 20 pCt.), Nordslesvig (en Del svage Angreb), Askov, Billum og Vejrup (meget stærke Angreb i Petkusrug), Vejle (stærkt flere Steder), Slangerup (flere Marker), Bornholm (Halvdelen af de undersøgte Marker, en enkelt Mark med ca. 20 pCt., H. Øhlens).

Havrebrand (*Ustilago avenae*) synes meget sparsom. Fra Bornholm meddeles dog at den findes i næsten alle Marker, i enkelte 4–5 pCt. (H. Øhlers).

Gulrust (*Puccinia glumarum*) optraadte paa Lindholm stærkt i Panser-Hvede; i et Sortsforsøg gaves følgende Karakter: Panser-Hvede 6,75, Smaa-Hvede II 3,0, Standard-Hvede 3,25 (M. Greve). Ved Tystofte fandtes sidst i Juli betydelige Angreb paa samtlige Rugsorter, hvorimod Hvedesorterne alle endnu kun var svagt angrebne. Ved Abed er Angrebet endnu ikke iagttaget.

Om *Afsvampningsforsøgene* i Vintersæd skrives: Hvedeforsøget ved Godthaab blev ompløjet først i Maj, da Plantebestanden i samtlige Parceller og Led var for tynd. Der var paa dette Tidspunkt ingen øjensynlig Forskel paa Bestandens Tæthed eller Afgrødens Frodighed i de forskellige Spørgsmaal, om Efteraaret havde der været en ubetydeligt bedre Spiring efter Afsvampning med Germisan (J. Kristensen). Af to Forsøg ved Aarhus er det ene ompløjet, i det andet har Afsvampningen været god i alle Leddene; der har ingen Forskel været i Spiringen i noget af Forsøgene (Hartvig Larsen). En Mark med Panserhvede, omhyggeligt afsvampet med Blaa-sten, og en anden med Smaaahvede, afsvampet med Germisan, frembyder samme Brandprocent som i Fjor, ca. $1\frac{1}{2}$ pCt. (Hartvig Larsen). I et Hvedeforsøg ved Randers var der om Efteraaret absolut ingen synlig Forskel efter de forskellige Behandlingsmidler; Forsøget blev ødelagt af Frost og Blomsterfluer (Th. Jensen).

Rugforsøget paa Godthaab lider under et svagt Angreb af *Stængelbrand*; maaske er Bestanden tyndest i de ubehandlede Parceller, formodentlig paa Grund af Slimskimmelangreb (J. Kristensen).

Rodfrugter. *Rodbrand* (*Phoma beta*, *Pythium baryanum*) har været fremtrædende i mange Sukker-roe- og Runkelroemarken bl. a. paa Fyen, Sjælland og Lolland-Falster; ved Roskilde saas Angreb i Strynø V, paa en Mark, hvor der ikke har været Runkelroer i 10 Aar (H. P. Nielsen). Ogsaa fra Brønderslev omtales Rodbrand som Hovedaarsag til Spring i Rækkerne, hvor Jorden er vaad og sur, og Insekter og Blæst som medvirkende (V. Kristensen).

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) omtales paa Olsgaard Bangholm V: moseagtig Jord ved Vejen St. og Lavninger i iøvrigt velafvandet, lermuldet Mark ved Aarhus, hvor ogsaa Agersennepen angribes. Endvidere omtales meget stærke Angreb fra Farris. I Vardeegnen synes Sygdommen at være mindre udbredt end før, men der er dog adskilligt endnu og ofte sammen med Kaalfluellarver, som forværrer Situationen, om de ikke ligefrem baner Vej for Angrebet (A. Pedersen).

Kartofler. *Bladrullesyge* omtales fra Bornholm (50 pCt. i en Up to date-Mark), Københavns Amt, Tystofte, Skelskør, Dalum, Galtén, Brønderslev, Aalborg (90 pCt. i en ukendt Sort) og Nordslesvig.

Mosaiksyge omtales som udbredt og stærkt tiltagende: Arden (et Parti Askebladede 100 pCt.), Brønderslev (almindelig), Nordslesvig (særlig i Magnum Bonum og Perfection), Københavns Amt (Magnum Bonum).

Sortbensyge (*Erwinia phytophthora*) synes mere udbredt end sædvanlig, særlig i Up to date, Richters Imperator og de tidlige Sorter; paa Næsgaard er Angrebet især slemt, hvor Kartoflerne er lagt nogenlunde tidligt, i noget ubekvem Jord (P. N. Gaardmand).

Kartoffelskimmelen (*Phytophthora infestans*) fandtes 14. Juli paa Sharpes Victor ved Blangstedgaard og samme Dag paa flere tidlige og sildige Sorter ved Aalborg (N. Esbjerg, O. Hein); i Løbet af de næste fjorten Dage har Angrebet bredt sig stærkt i de tidlige Sorter, og i Maanedens sidste Dage er det begyndt at brede sig til Up to date og Magnum Bonum. Ved Lyngby var 31. Juli tre Fjerdele af Bladene ødelagt i et Stykke med Juli og derfra var et Areal med Magnum Bonum smittet ret stærkt (H. Øhlers).

Frugttræer. *Bladpletsygen* paa Cox's Orange findes en Del ved Lyngby, Søborg o. fl. Steder; paa Bornholm er samme Sort overalt mere eller mindre angrebet (H. Øhlers).

Blommepunge (*Taphrina pruni*) er flere Steder bemærket som mere fremtrædende end sædvanligt, paa Svedske- og andre Blommer; Rønde, Odder, Svendborg, Sallund, Bolshavn. (H. Øhlers, N. Gram).

Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia fructigena*) omtales som godartet fra Ulkebøl og Hvidovre. Ogsaa i Smaaheverne er den mindre udbredt end tidligere Aar; værst optræder den paa Bismarck og Charlamowsky, samt tidlig Graastener.

Stenfrugtskimmel (*Sclerotinia cinerea*). Angrebet ses mange Steder i Form af visne Skud paa Kirsebær- og Blommetræer; paa Bornholm er det snart umuligt at dyrke sure Kirsebær (H. Nielsen).

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) optræder stærkt paa usprøjtede Cox's Pomona, Mølleskov, Signe Tillisch, Cellini, Graastener og Bismarck.

Pære-Blæresyge (*Taphrina bullata*) er iagttaget ved Gentofte og Skodsborg, dog i ringe Omfang (A. Dalskov).

SPRØJTNINGEN. *Sprøjteskade* er iagttaget ved Sprøjtning med Svovlkalk 1:35 og 1:40, samt med 1 pCt. Bordeauxvædske, dog særlig paa Cox's Orange.

Sprøjtning med Schachts Frugttrækarbolineum har været forsøgt flere Steder og det samme gælder Karbokrimp; begge har givet en smuk, glat Bark og forebygget Luseangreb. Gargoyle Sprøjteolie har maaske rensat Barken noget mindre; men iøvrigt synes det ikke muligt paa Grundlag af de lokale Forsøg at dømme disse Midler mod Frugttræinsekter imellem (H. Gram, O. Hein, S. Nielsen). Karbokrimp har tillige vist sig fortrinlig til at smøre Kræftskaar med (J. Thorsen).

Frugtbuske. *Bladrandsyge* paa Ribs optræder ret stærkt, bl. a. ved Lyngby, Skive og Horsens.

Stikkelsbældræberen (*Sphaerotheca mors uvae*) er senere end sædvanligt og er med Held bekæmpet

med Formalin (A. Dalskov). Paa Bornholm er den meget ondartet, ogsaa de vildtvoksende Buske angribes; Whinham's Industry er mest medtaget (H. Øhlers).

Reversion paa Solbær er yderst almindelig i Smaahaver, og man tænker mange Steder paa at opgive Dyrkningen (A. Dalskov).

Køkkenurter. *Drueskimmel* (*Botrytis cinerea*) paa Jordbær er begyndt tidligt og har flere Steder været foruroligende.

Af *Bladpletsygen* (*Mycosphaerella fragariae*) paa Jordbær er der ligeledes indkommet Materiale fra flere Steder spredt i Landet.

Løgskimmel (*Peronospora Schleideni*) ødelægger Skallerne flere Steder, bl. a. ved Aarhus og Aalborg (O. Hein, N. Gram). I Smaahaver, hvor Sætteløgene afsvampes, er Angrebet svagt (A. Dalskov).

Griffelraad paa Tomater er omtalt i et enkelt Tilfælde (Ølgod), hvor det optraadte sammen med Revner og abnorm Vækst. „Vokspletter“, en ufuldstændig Modning af Frugterne, saas i Hus ved Buddinge; Aarsagen er formentlig ensidig Ernæring.

Ascochyta lycopersici fandtes paa Tomater ved Lumby og Hørsholm, men kun paa enkelte Planter. Ved Rindsholm var der et stærkere Angreb — Stokkene var ikke desinficerede (N. Gram).

Stregbakteriose (*Bacillus lathyr*) paa Tomat er modtaget fra Valby og Aabyhøj.

Prydplanter. *Pæon-Drueskimmel* (*Botrytis pæoniae*) er iagttaget ved Aalborg, Støvring, København og Lyngby; den er ikke uden Betydning, hvor Pæoner dyrkes i større Stil.

Septoria chrysanthemi fandtes i Bænk paa forskellige Chrysanthemumsorter ved Hvidovre, men standsedes ved Udplantning og Sprøjtning med Bordeauxvædske.

Lyngby, den 7. August 1924.

Ernst Gram.

Kornsorter. Angreb af *Havreaal* (*Heterodera Schachtii* var. *avenae*) er iagttaget rundt omkring paa Lolland-Falster, Bornholm og Fyn, paa Næsgaard tillige paa Hvede.

Oldenborrelarven (*Melolontha vulgaris*) har ved Rødding fuldstændig ødelagt 1 ha af en Havremark; Angrebet er værst i Nærheden af en Skov (M. N. Bruhn).

Fra Tystofte meddeles, at *Aks-Uglens* Larve (*Hadena basilinea*) forekommer i samtlige Hvedemark der paa Egnen. I enkelte af Aksene findes der 1 à 2 Larver i hver Kærne; i sidste Tilfælde er Kærnen i Reglen fuldstændig ædt. I et stort Antal Aks er det imidlertid kun enkelte Kærner, der er angrebet. Samme Sted har man iagttaget en Del Angreb af *Hvedemyglarven* (*Contarinia tritici*) (H. Bagge).

Fritfluellarven (*Oscinis frit*) omtales fra Sønderjylland, Vejle- og Viborgegner (M. N. Bruhn, P. Jørgensen, Johs. Albrechtsen, A. Pedersen, A. Pedersen-Aidt). Den optræder kun i sent saæt Havre. „Næsten i alt sent saæt Havre“ (Sønderjylland); „i mange Havremarker optræder den kraftigt“ (Vejle), „ondartede Angreb i sent saæt Havre, men ikke i blot nogenlunde rettidig saæt (ca. 15.—25. April)“ (Varde); „en Del, men dog forholdsvis lidt i Betragtning af den sene Saetid“ (Viborg).

Fra Dalum og Brønderslev meddeles, at *Hvidaks*, der i de fleste Tilfælde synes at skyldes Vejr- og Jordbundsforhold, ses i saa godt som alle Havremarker om end i noget forskellig Grad (L. P. Jensen, V. Kristensen).

Angreb af Larven af *den gule Bygflue* (*Chlorops taeniopus*) er iagttaget hist og her: ved Dalum er der i et mindre Stykke Prenticebyg fundet 6—8 pCt. angrebne Planter (L. P. Jensen). I Sønderjylland er der Angreb enkelte Steder, hvor Kornet er saæt sent, særlig hvor Kornet er sent i Udviklingen, paa vandlidende Jord (M. N. Bruhn).

Runkel- og Sukkerroer. I nogle Sukkerroemarker paa Lolland, hvor der Aar efter Aar i en længere Aarrække har været dyrket Sukkerroer, eller hvor der anvendes Slamjord, er der iagttaget *Roeeaal* (*Heterodera Schachtii*).

Bedelus (*Aphis papaveris*) har Maaneden igennem gjort stor Skade rundt omkring baade i 1. og 2. Aars Roer. Flere Steder holdt man i Begyndelsen Angrebet nede ved Afknibning og Tilintetgørelse af de angrebne Skud; men desuagtet bredte Lusene sig og tog Overhaand, saa man maatte ty til Sprøjtning. Ved Lyngby er Spinat, Sølvbede o. a. stærkt besat med Lus.

Stærke Angreb af *Oldenborrelarven* (*Melolontha vulgaris*) har fundet Sted ved Raaby (Møen) (H. R. Hansen) og ved Rødding i Sønderjylland (M. N. Bruhn).

Gnav af *Aadselbillelarven* (*Silpha opaca*) er iagttaget ved Askov, Studsgaard og mange Steder i Varde-egnen.

Larven af *Bedefluen* (*Pegomya hyoscyami*) har været paa Færde rundt omkring og gjort mere eller mindre Skade saavel i 1. som 2. Aars Roer; navnlig paa Sjælland synes den at have optraadt overordentlig ondartet. Angrebet begyndte ret sent, først efter Udtydningen. Hvor Roerne var sent saæde og Planterne derfor smaa, saa det en Tid ud til, at de helt skulde bukke under. Imidlertid rettede Roerne sig, da Angrebet var forbi, og der kom Regn og Varme; men mange Steder er de sat langt tilbage i Væksten. Fra andre Egne

f. Eks. Vardeegnen hedder det, at Larverne synes at have optraadt ret godartet. Flere Steder viste der sig, til Trods for stærkt Ægbelægning, ingen Larver af 2. Generation; Forholdene synes saaledes paa dette Tidspunkt at have været uheldige for Æggenes Udvikling. Rundt omkring i Jylland og i Hvidovre har der i de fleste Haver været stærkt Angreb i Rødbeder; det sidstnævnte Sted iagttoges der d. 20. Juli samtidig baade fuldtudviklede Larver og frisklagte Æg (C. Hansen).

Kaalroer, Turnips og Kaal. I Skelskør- og Brønderslevengnen er der enkelte Steder iagttaget ret stærkt Angreb paa Roer af *Kaallus* (*Aphis brassicae*).

I Frøroerne har *Glimmerbøssen* (*Meligethes aeneus*) gjort nogen Skade (Tidskrift for Frøavl Nr. 144, S. 13), og mange Steder ses en Del Angreb af *Skulpe-Snudebillens* (*Ceutorrhynchus assimilis*) og *Kaal-Galmyggens* Larve (*Cecidomyia brassicae*). Ved Studsgaard er omtrent alle Skulper ødelagt af den førstnævnte (J. Nestén).

Ved Grindsted er der iagttaget et meget stærkt Angreb i Kaalroer af *Bladribbe-Snudebillens* Larve (*Ceutorrhynchus quadridens*) (Johs. Albrechtsen).

Kaalmøllarver (*Plutella cruciferarum*) har gnavet stærkt i mange Kaalroe-, Turnips- og Kaalmarker paa Børnholm, enkelte Steder ødelagt de førstnævnte (H. Øhlens).

Kaal-Sommerfuglen (*Pieris brassicae*) sværmede ved Blangsted i Maanedens sidste Dage i stort Antal i Kaalmarkerne (N. Esbjerg).

Larven af *Kaalfluen* (*Chortophila brassicae*) har ogsaa i denne Maaned optraadt meget ondartet og uddyndet saavel Kaalroer som Kaal meget stærkt. I Kaalroerne er der store Spring i Rækkerne. Mange af de angrebne Planter har i det gunstige Vejr skudt nye Rødder og vokser videre; men Udbyttet vil aldrig naa normale Roers. I Vardeegnen er der paa en Ejendom særlig stærkt Angreb i sent saaede Kaalroer, medens de rettidig saaede er omtrent fri (A. Pedersen). I Kaalen er det ikke sjældent at finde 20–25 pCt. Planter ødelagt (Dalum, Valnæs); Eksempler paa 50 pCt.s Ødelæggelse nævnes fra Dalum og Roskilde; paa Langeland er der et Sted kun 500 Planter tilbage af 2000 (Tage Hansen). Fra Aalborg hedder det, at Spidskaalen synes at være den Kaalsort, der angribes mest, og at Kaal, saaet paa Blivestedet, angribes mindre end de udplantede (O. Hein).

Om stærke Angreb af *Krusesyge*, foraarsaget af *Krusesyge-Galmyggen* (*Contarinia nasturtii*) foreligger der Meddelelse fra Sydbyn, Tranbjerg og Sjørring.

Paa Næsgaard var der i Begyndelsen af Maaneden lidt Angreb i Kaalroer af *Tusindben* (*Blanjulus guttulatus*).

Ved Tranbjerg har *Raager* (*Corvus frugilegus*) raseret en Kaalmark, saa der kun er ganske faa Planter tilbage (Hartvig Larsen).

Kartofler. *Havetægen* (*Lygus pabulinus*) har mange Steder optraadt meget almindeligt i Haver og gjort ikke ringe Skade.

Gulerødder. *Krusesyge*, foraarsaget af *Gulerøds-Bladloppen* (*Trioza viridula*) ses ret almindeligt rundt omkring. Fra Tarm, Viborg og Studsgaard foreligger der Meddelelse om stærke Angreb. Fra Aalborg hedder det, at Sygdommen findes paa næsten alle Gulerødsarealer, baade smaa og store, men den synes ikke saa ondartet som i de sidste Aar. Sprøjtning med Nikotin har haft god Virkning (O. Hein). Ved Lyngby er der ogsaa iagttaget *Krusesyge* i Pastinak (H. Øhlens). Larven af *Gulerødsfluen* (*Psila rosae*) er kommet sent frem, men optræder nu mange Steder ret ondartet. Fra Aabyhøj skrives, at den er paa Færde overalt i Jylland – værst ved Karotter, svagere ved Vintergulerødder – Gulerødderne falder nu i „Metervis“ (Niels Gram). Ved Tranbjerg gør den ogsaa en Del Skade i Persille. Ved Lyngby er den iagttaget i Kommen.

Tusindben (*Blanjulus guttulatus*) gør i flere Haver i Sønderjylland (værst i Brøstrup) megen Skade i Kartofler, Gulerødder og flere andre Afgrøder (M. N. Bruhn).

Bælgplanter. *Bedelus* (*Aphis papaveris*) har ved Lyngby, Klampenborg og paa Næsgaard optraadt ondartet paa Hestebønner. Ved Tystofte er der i tidlig Rødkløver tll Frøavl iagttaget Larver af *Spidsmus-Snudebillen* (*Apion apricans*), dog ikke i saa stor Mængde som de nærmest foregaaende Aar (H. Bagge).

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*) har gjort megen Skade paa adskillige Græsnings- og Høarealer i Marsken i Sønderjylland (P. Jørgensen). I Hvidding ved Vedsted har *Røvehalemyggen* (*Oligotrophus alopecuri*) optraadt meget ondartet (Johs. Siggaard).

Frugttræer. *Pære-Thripsen* (*Taeniothrips inconsequens*) har gjort en Del Skade paa Pæretræer i Haverne vest for København (A. Dalskov).

Tægeangreb (*Lygus pabulinus* eller *Plesiocoris rugicollis*) er iagttaget paa Æbletræer ved Haarlev og Aabenraa.

Bladlus (*Aphider*) er ved Lyngby, Blatigsted og Horsens iagttaget paa Æble- og Blommetræer, det førstnævnte Sted ogsaa paa Kirsebærtræer. Ved Blangsted optræder de i saa ringe et Antal, at de næppe paa dette sene Tidspunkt kan gøre nogen nævneværdig Skade (N. Esbjerg). Fra Horsens meddeles, at der nu, efter at det gode Vejr er begyndt, er en Del Angreb, hvorved de ny Skud lider meget (C. Troelsen).

Overalt i Jylland er der i mange Haver saa stærkt Angreb af *Æble-Bladlusens* Larve (*Hoplocampa testudinea*), at al den ansatte Frugt nu falder af (Niels Gram).

I Hvidovre fandtes der endnu d. 2. Juli fuldtudviklede Larver af *Æble-Marvmøllet* (*Blastodacna putripennella*) i Säfteholmsæble; iøvrigt er Angrebet i Aar mindre end i 1923 (C. Hansen).

Ved Tystofte er der iagttaget Angreb af *Rønnebærmøllets* Larve (*Argyresthia conjugella*) paa Trans-

parente blanche og Rival, særlig stærkt — og kun af Betydning — paa de Træer, der staar tæt ved Hegn (A. Feilberg).

Angreb af *Æble-Viklerens* Larve (*Carpocapsa pomonella*) har i Vejenegnen været ret ondartet, hvor der ikke i Foraaret sprøjtedes med Larvegift (Jens Thorsen).

Pærer er overalt i Københavns Omegn ødelagt af *Pære-Galmyggens* Larve (*Contarinia pirivora*) (A. Dalskov).

„*Rødt Spind*“ (*Paratetranychus pilosus*) klages der over fra Nyborg, Sønderborg og Lyngby. Det sidstnævnte Sted er Angrebet paa Filippa meget stærkere end paa alle andre Sorter; fra Sønderborg nævnes ogsaa særlig Filippa og desuden Signe Tillisch.

Ved Oringe har *Støren* (*Sturnus vulgaris*) ædt de faa, søde Kirsebær, der fandtes paa Træerne (N. Hansen).

Frugtbuſke. „*Stikkelsbærorme*“, Larver af *Stikkelsbær-Bladhvepsen* (*Nematus ribesii*) har ogsaa i denne Maaned rundt omkring, hvor man ikke har anvendt Bekæmpelsesmidler, afribbet Stikkelsbærbuskene — og flere Steder tillige Ribsbuskene, naar Larverne var færdige med de første.

Larven af *Stikkelsbærmaaleren* „*Harlekinen*“ (*Abraxas grossulariata*) har været slem paa Fyn (Th. Høyer). Fra Aalborg meddeles, at den første Sommerfugl saas den 20. Juli (O. Hein).

Ved Oringe har *Støren* (*Sturnus vulgaris*) begyndt at kaste sig over Ribsene; det ser ud til at blive slem, da de optræder i store Sværme (N. Hansen).

Køkkenhaven. Jordbær. *Oldenborrelarven* (*Melolontha vulgaris*) har ved Lyngby overgnavet en Del Jordbærplanter, særlig Abundance (H. Øhlers). I Kolonihaverne ved Esbjerg har *Jordbær-Viklerens* Larve gjort stor Skade; d. 10. Juli saas en Mængde Viklere flyve om mellem Planterne. Ved Horsens har *Jordbærmiden* (*Tarsonemus fragariae*) været meget slem i en Del Jordbærstykker (C. Troelsen).

Ærte-Blærefoden (*Physopus robusta*) har paa Bornholm og ved Oringe gjort megen Skade i Ærterne (H. Øhlers, H. Hansen). Paa Fyn er der iagttaget stærkt Angreb i Konservesærter af en *Galmyglarve* (*Cecidomyia* sp.), der lever i Knopperne og de unge Skud og bevirker, at disse galledannes: Knopperne svulmer op, og Skuddene bliver rosetformede.

Larven af *Selleri-Minérfluen* (*Acidia heraclei*) har rundt omkring ødelagt Selleribladene og herved i høj Grad sat Planterne tilbage i Vækst.

Porremøllets Larve (*Acrolepia assectella*) er ved Lyngby iagttaget i enkelte Porreplanter (H. Øhlers).

Løgfluens Larve (*Hylemyia antiqua*) har ved Lyngby fuldstændig ødelagt saaede Løg (Gul Zittauer og Rødløg) og ødelagt en Mængde Skalotter og saaede Porrer (H. Øhlers).

„*Rødt Spind*“ (*Tetranychus althaeae*) har optraadt ondartet paa Agurker i Hus ved Kastrup (P. Worm).

Snegle (*Agriolimax agrestis*) har paa Mors været slemme ved Jordbær og ved Sønderborg i forskellige Bønner o. a. Det førstnævnte Sted har man med Held bekæmpet dem ved at strø Hakkelse mellem Rækkerne (G. Th. Gravesen).

Paa **Prydplanter og Træer** er bl. a. iagttaget: *Bladhvepselarven* (*Lophyrus rufus*) paa Pinus montana (Nøddebo), *Viklerlarven* (*Tortrix buoliana*) paa pyren. Fyr (Vejs), *Bladlus* (*Phylloxera coccinea*) paa Eg (Brabrand), *Snudebillelarven* (*Cryptorhynchus lapathi*) i Pil (Hornum), Larven af *Syrenmøllet* (*Gracilaria syringella*) paa Syren (mange Steder bl. a. Odenseegnen), *den lille Rosen-Bladhveps* (*Blennocampa pusilla*) (Dalum) og *Rosenskud-Boreren* (*Ardis bipunctata*) (overalt i Jylland) paa Roser, *Begonia-Thrips* (*Euthrips parvus*) paa Begonia (Ringsted), *Chrysanthenum-Minérfluen* (*Phytomyza affinis*) paa Chrysanthemum (Hvidovre), *Skumcikader* (*Aphrophora spumaria*) paa forskellige Planter (Gentofte), „*Rødt Spind*“ (*Tetranychus althaeae*) paa Plumbago (Strandvejen), *Agersneglen* paa Georginer (Gerløv).

København, den 6. August 1924.

Sofie Rostrup.

Da *Frogulerødderne* til Tider bliver syge af en eller flere ubekendte Aarsager, har vi paabegyndt en Undersøgelse af dette Spørgsmaal.

Vi anmoder derfor vore Medarbejdere om at have deres Opmærksomhed henvendt paa Gulerodsfrømarkerne og indsende Prøver af syge Planter (med Rødder) med fyldige Oplysninger om Sort og Dyrkningsforhold til os.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra

Statens plantepatologiske Forsøg.

CXXXI. Landbrugsafgrøder. August 1924.

Paa Grundlag af systematiske Undersøgelser og en Mængde Meddelelser kan det med Sikkerhed siges, at betydende Angreb af *Stribesygge* findes i alle Landets Byegne, og det bliver ønskeligt at faa Størstedelen af Sædebygget afsvampet i Vinterens Løb.

Meldrøjer er meget udbredt, hvorfor der tilraades en skarp Sortering, eventuelt Skumning af Sæderugen.

Fodsyge er iagttaget i en Del Tilfælde i Forbindelse med vanskelig Jord og hvor Hvede og Byg dyrkes uden en Afgrøde imellem. Hvor Aksene er rødlige paa Grund af Slimskimmelangreb, vil der være Anledning til at forsøge Afsvampning med Midler, der baade forebygger Brand og Slimskimmelens Angreb paa Spirerne.

Kaalbrok er i Nordjylland blusset stærkt op og findes ogsaa paa hidtil forskaanede Ejendomme.

Bladrullesygge og *Mosaiksyge* omtales stadigt, men det synes, at *Sortbensygen*, i hvert Fald i Jylland, truer Avlen endnu mere og gør det ønskeligt at Læggekartofler avles og anskaffes under skærpet Kritik.

Kartoffelbrok er foruden ved Varde fundet i en Del Haver ved og Syd for den gamle Grænse; da man ønsker Læggekartofler af uimodtagelige Sorter fordelt paa alle smittede Arealer, bedes Prøver af mistænkelige Knolde indsendt til Landbrugsministeriets Tilsyn med smitsomme Plantesygdomme, Landbohøjskolen, København.

Kartoffelskimmelen har været ondartet, især mod Vest, og hærgede mange Marker inden man naaede at faa dem sprøjtet. Sprøjtningen har haft en ypperlig og meget overbevisende Virkning.

Havreaalens Angreb har ogsaa i denne Maaned givet sig til Kende i flere Havremarker.

Oldenborrelarver har optraadt ret ondartet i Byg- og Roemarker i Sydøstsjælland og i en Roemark i Midtfyn.

Kaalfluellarven har fremdeles gjort overordentlig stor Skade.

Bladrandbiller har stedvis gnavet stærkt i Udlægskløveren.

Agersneglen har meget almindeligt været paa Færde i Kaalroe- og Turnipsmarker, Kartofler og Kløvermarker.

LXI. Havebrugsafgrøder. August 1924.

Korksygge eller *Stensygge*, der mange Steder har skæmmet Moltkepærerne, menes at skyldes uheldige Vækstbetingelser; det angives at Kalk og Fosforsyre modvirker Angrebet.

Æbleskurv optræder paa de modtagelige Sorter, stærkt, hvor Sprøjtning ikke er gennemført. *Kærnefrugtskimmel* har i den fugtige Periode bredt sig en Del, men er modvirket ved Indsamling af de angrebne Frugter.

Sprøjteskade er fremkommet ved at anvende Kobbersodavædske tilsat Schweinfurtergrønt; Sodaen frigør Arsensyre, der svider Bladene, og Arsenikmidler bør i det hele taget ikke sættes til Sprøjtevædske med Sæbe eller Soda.

Skivesvamp har ødelagt Bladene paa mange Solbær- og Stikkelsbærbuske og vil nødvendigvis gøre en omhyggelig Efteraarsrengøring.

Kaalbrok har alene, eller sammen med *Kimskimmel* (Sortben) og Larver, ødelagt megen Kaal; særlig uheldigt er det, naar der fra Gartnerierne fordeles smittede Planter til Småhaverne.

Gummiflod har i Hus ødelagt en Del Agurker; Fyring og ugentlig Sprøjtning med 1 pCt. Bordeauxvædske har hæmmet Angrebet meget.

Æble-Bladhvepsens Larve har mange Steder paa Sjælland optraadt meget talrigt og, hvor der ikke var ansat saa megen Frugt, at Udtyndingen snarest gjorde Gavn, ødelagt Avlen af visse Sorter.

Kaalfluellarven har fortsat sit Angreb, saaledes at endog store Kaalplanter er faldet for Angrebet.

Gulerodsfluens Larve har mange Steder optraadt ondartet i Gulerødder, stedvis ogsaa i Kruspersille og Selleri.

Agersneglen er overordentlig talrigt paa Færde i Haverne og ødelægger en Mængde forskellige Afgrøder.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for August indkommet 24 Beretninger, hvoraf 11. fra Jylland og 13 fra Øerne.

Korn. *Haglskade* iagttoges paa en mindre Strækning ved Beder; Skaden vurderedes i Havre til 6 Tdr. pr. Td. Ld. (Hartvig Larsen).

Byggets Stribesygge (*Pleospora graminea*) har været Genstand for systematiske Undersøgelser, saaledes angives fra en Undersøgelse paa Fyn, at af 92 Marker havde en Trediedel 0–1 pCt. syge, Størstedelen 1–10 pCt. syge og en mindre Del over 10 pCt. (Ugeskr. Landm. Nr. 32 p. 488). Byg, der var afsvampet og sygdomsfrit i 1922, havde paa flere Marker en Del syge Planter i 1923, og i Aar saa mange, at Tabene bliver betydelige (M. Olsen). Paa Langeland er de enkelte Fremavlsmarker, hvor der er afsvampet med varmt Vand eller mindst 75 gr. Germisan pr. hkg. Sæd, næsten helt fri for Stribesygge, men hvor der efter Agentens Raad kun er anvendt 30–50–70 gr. Germisan, er der endnu en Del Stribesygge (K. Hansen). Listen i Juli-Oversigten suppleres saaledes:

Bornholm: Ret stærke Angreb paa Nordlandet (Olsker), indtil 25 pCt.

Langeland: De fleste Marker stærkt medtaget, navnlig Guldbyg.

Brønderslev: Mange betydelige Angreb, værst i Guldbyg.

Mors: Et betydeligt Angreb i Gammel dansk Byg.

Allingaa-bro: Praktisk talt alle Marker; 15 pCt. syge i en Mark med garanteret Udsæd.

Brødstrup: Syge Planter indsendt.

Pjedsted: Usædvanlig stærkt, særlig i Svaløf Guldbyg.

Hvededræber (*Ophiobolus graminis*) angreb ved Fodslette en Del Hvedeplanter (Standard), hvor Forfrugten var Byg, mens Afgrøden var udmærket i en anden Del af Marken, efter Lucerne (K. Hansen).

Meldrøjer (*Claviceps purpurea*) er meget udbredt i Rugen i Aar, særlig paa Pletter, hvor Rugens Udvikling er blevet sinket. Stærke Angreb omtales fra Hanherrederne, Brønderslev, Tylstrup, Aalborg, Allingaa-bro, Aarhus, Hoven, Tarm, Midtfyn, Lyngby, Holte; svage Angreb omtales fra Askov og Langeland. Petkus-, Stjerne- og Borris-Rug m. fl. Sorter nævnes som angrebne og nogen Sortsforskel er ikke set. Ved Aalborg er tillige iagttaget Meldrøjer i 6r.-Byg (J. Chr. Andersen-Lyngvad).

Fodsyge og den sikkert ofte dermed sammenhængende *Aksfusariose* (*Fusarium* spp.) er iagttaget i en Del Tilfælde, som sædvanligt i Forbindelse med vanskelig Jord og forkert Sædskefte: Hvede–Hvede, Byg–Hvede, Hvede–Byg–Byg. De angrebne Byg- og Hvedeaks blev mod Høst kendelige paa deres lyse Farve og oprette Stilling.

Bygrust (*Puccinia anomala*) angriber mange Steder i Thy 2 og 6r.-Byg meget stærkt (M. C. Stensgaard).

Hvedens Stinkbrand (*Tilletia caries*) omtales i nogle Tilfælde som ondartet (20–25 pCt.), ogsaa i enkelte Tilfælde hvor der var afsvampet, men fejlagtigt (for lidt Vand) eller skødesløst; det er ogsaa uheldigt at afsvampe for lidt Udsæd og derefter anvende uafsvampet Hvede.

Dækket Bygbrand (*Ustilago hordei*) saas i ringe Grad i mange Marker, saaledes ved Brønderslev og paa Bornholm.

Havrebrand (*Ustilago avenae*) saas ofte, men ikke slemt, ved Brønderslev; paa Bornholm forekommer Havrebrand paa lignende Maade og der fandtes en Mark med ca. 6 pCt. (V. Kristensen, Aa. Brandt, H. R. Hansen).

Rugens Stængelbrand (*Urocystis occulta*) fandtes i 5 Marker med 5–10 pCt., men er ellers sparsom paa Vardegnen; mon ikke de angrebne Planter ofte er gaaet ud i Vinteren eller det tidlige Foraar (A. Pedersen)?

Om *Afsvampningsforsøg i Vintersæd* er indkommet endnu en Meddelelse: Demonstration i Rug i Sæby Forevisningsmark; Ubehandlet ca. 8 pCt. Stængelbrand; Formalin – ompløjet paa Grund af daarlig Spiring (for stærk Opløsning?); Overbr. med $\frac{1}{4}$ pCt. Germisan – ca. $\frac{1}{4}$ pCt. Stængelbrand og normal eller ubetydeligt svækket Spiring; Overbr. med $\frac{1}{4}$ pCt. Uspulun – ca. $\frac{1}{4}$ pCt. Stængelbrand og normal Spiring (E. Østergaard).

Rodfrugter. *Haglskade*, med Afribning af Roerbladene, er omtalt fra Mors og Tranbjerg.

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) er i Vendsyssel blusset stærkt op i Aar, værst paa sure Steder

og enkelte Steder paa Pletter passende med et Læs Gødning; Angrebet ses ogsaa paa hidtil sunde Ejendomme (V. Kristensen). Fra Lemvig og Knudsker omtales enkelte stærke Angreb i Markerne.

Kimskimmel (*Pythium bryanum*) saas i nysaaede Kaalroer paa meget kalktrængende Jord ved Kolding, sammen med en Art *Fusarium*. Ved Balling ødelagde Kimskimmel sammen med Kaalbrok og Larver de forskellige Kaalsorter (N. Gram).

Korsblomstskimmel (*Peronospora parasitica*) er iagttaget paa indsendte Kaalroeblade fra Kolding og Husby.

Cylindrosporium brassicae, der foraarsager smaa Bladpletter paa Kaalroer, fandtes allerede i Juli ved Hadsten, og i August paa Wilhelmsburger der stod indelukket i en Solsikkemark (S. Nielsen, Hartvig Larsen).

Kartofler. *Bladrullesyge* findes de fleste Steder i Haver og Marker paa Lolland-Falster, ved Hvidovre (2-8 pCt.), Aarhus (stærke Angreb i lokalt Materiale) og Varde, men er gennemgaaende mindre ondartet end 1923 (F. Köster, C. Hansen, Kay Petersen).

Mosaiksyge omtales fra Bornholm, Rødby o. a. St. paa Lolland-Falster, Varde, Vejle, Aarhus og Brønderslev — særlig i de tidlige Sorter samt Up to date.

Sortbensyge (*Erwinia phytophthora*) er meget ondartet, særlig i Jylland.

Kartoffelbrok (*Synchytrium endobioticum*) er konstateret i Haver følgende Steder i Syd- og Sønderjylland: Sig, Vamdrup, Tørring Mølle, Frørup, Frøruprød, Kjelstrup, Bramdrup, Hejsager, Tønder, Løgumkloster, Øster Højet. I Markbrug er der endnu ikke konstateret noget Tilfælde.

Kartoffelskimmelen (*Phytophthora infestans*) tog i den anden Uge voldsomt til i Jylland og har været ødelæggende i de usprøjtede Marker. Sprøjtningen har derfor virket udmærket, selv hvor der blev sprøjtet vel sent; ogsaa paa Fyn har Angrebet været ondartet, paa Sjælland og de sydlige Øer er det svagere, men dog betydelig nok.

Rodfiltsvamp (*Hypochnus solani*) har i mange Tilfælde foraarsaget visne Spirer, Stængelsaar og Luftkartofler; ved en Prøveopgravning paa Bornholm gav sunde Planter dobbelt saa stort Udbytte som de syge (H. Øhlens).

Bælgplanter. *Lucerne-Skivesvamp* (*Pseudopeziza medicaginis*) optræder flere Steder stærkt paa Udlæget, saa at en stor Del af Bladene tabes.

Frugttræer. *Korksyge* eller *Stensyge* har mange Steder skæmmet Frugten hos Moltkepærerne, saavel paa fritstaaende som paa Espalier, værst paa Dværgtræer; andre Sorter er kun lidt angrebne (H. Gram). Sygdommen menes at skyldes Vækstbetingelser og kunne modvirkes med Kalk og Fosforsyre, et Forhold der dog ikke er afprøvet herhjemme.

Æblemeldug (*Podosphaera leucotricha*) er iagttaget paa Frugterne af Säfstaholm, men har her kunnet forebygges ved Sprøjtning med Svovlkalk 1:60 (H. Øhlens). Paa Bismarck ved Skive var alle Skudspidser angrebne (N. Gram).

Kræft (*Nectria galligena*) synes i Aar at være godartet. Ved Sorthat fandtes i to Haver Filippa med mange dræbte Grenspidser; men ingen Kræftskaar paa Stamme eller Grene (H. Øhlens).

Æbleskurven (*Venturia inaequalis*) optræder stærkt, hvor Sprøjtningen ikke gennemføres, dog som sædvanligt meget varierende efter Sorten. Nonnetit-Bastard (stærkt Bladfald), Alm. Pigeon, Cox's Orange, Cellini, Hawthornden, Codlin Keswick, Charlamowsky, Signe Tillisch, Cox' Pomona og Lord Suffield er alle ret stærkt angrebne; Mølleskov, Bismarck, Beauty of Bath, Transparente blanche, Guldborgæble, Landsberger o. a. Reinetter fremhæves som sunde (H. Gram, C. Hansen, Kay Petersen, A. Feilberg, F. Köster).

Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia fructigena*) har i den fugtige Periode bredt sig en Del.

Sølvglans (*Stereum purpureum*) er iagttaget paa Victoria ved Blangsted og en ukendt Blommesort paa Mors.

Sprøjteskade iagttoges ved Aarhus, hvor Træerne kastede Løvet efter Behandling med Kobbersodavædske med Nikotin og Schweinfurtergrønt (Gartner-Tidende 40: 399); der maa advares mod at anvende Arsenmidler i Kobbersodavædske, da Sodaen vil frigøre Arsensyre, der svider Bladene.

Frugtbuske. *Bladrandsyge* paa Ribs er iagttaget mange Steder, et Sted værre paa Lermuld end paa stiv Lerjord (samme Gødning), et andet Sted hævet „af sig selv“ efter at flere Aars Behandling intet havde hjulpet. Bladrandsygen synes at maatte tydes som Udslag af forskelligartet Næringsmangel; thi et Sted hjælper een Gødskning, et andet Sted en helt anden.

Mosaiksyge paa Hindbær findes udbredt i Landet paa dyrkede og vilde Hindbær, men er ikke meget paaagtet, i en Have ved Mølstrup saas Angrebet sidst i August.

Stikkelsbærdræberen (*Sphaerotheca mors uvae*) er gennemgaaende godartet og holdt nede ved Vinter- og Sommersprøjtning. Sprøjtning med for stærkt Saltvand har skadet Buskene (O. Pedersen). I en Parcellforening var der en Del Angreb paa Solbær, hvorimod Stikkelsbærrene ikke var angrebne (A. Dalskov).

Ribsrust (*Puccinia ribis*) begyndte midt i August at angribe Rød spansk Ribs ret stærkt ved Mølstrup (N. Gram).

Skivesvamp (*Gloeosporium curvatum*) har angrebet Solbær ret stærkt ved Lemvig, Bonnet, Hornum, Horsens og Nyborg m. fl. Steder. Paa Stikkelsbær saas et stærkt Angreb (*Gloeosporium ribis*?) paa alle Sorter i en Plantage ved Hadsund (N. Gram).

Køkkenurter. *Kaalbrok* (*Plasmodiophora brassicae*) er flere Steder ved Aalborg meget ondartet

paa Kaal, selv paa kalkrig Jord; Ved Helsingør er Omegnens Kolonihaver blevet smittede med Kaalplanter fra en Gartner (O. Hein, O. Pedersen). Ved Balling ødelagde Kaalbrok sammen med *Kimskimmel* (*Pythium baryanum*) og Larver de forskellige Kaalsorter (N. Gram).

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) angriber ved Aarhus og Lyngby Tomatfrugterne.

Ved Aarhus og Næstved er Tomaterne angrebne af *Ascochyta lycopersici*; Smitten menes overført ved gamle Stokke og Beskæring (N. Gram).

Kransskimmel (*Verticillium albo-atrum*) fik ved Aarhus og et Par Steder ved Lyngby nogle Tomatplanter til at visne (Kay Petersen, A. Weber).

Gummiflod (*Cladosporium cucumerinum*) har i Hus ødelagt en Del Agurker, men er modvirket dels ved Fyring, dels ved ugentlig Sprøjtning med 1 pCt. Bordeauxvædske. Ved Maaløv er Frilandsagurker angrebne stærkt paa Stængler, Blade og Bladstilke.

Storknoldet Bægersvamp (*Sclerotinia sclerotiorum*) har ved Rørdal ødelagt Voksbonnerne, men ikke Snittebønner. Tillige er der iagttaget Angreb paa Meloner og Solsikker.

Løgskimmel (*Peronospora Schleideni*) har ved Aarhus angrebet Skallotterne i betydelig Grad; paa Lolland-Falster er Angrebet med Held modvirket ved stærk Vanding med Chilisalpeter (Kay Petersen, F. Köster).

Selleri-Bladpletsyge (*Septoria apii*) synes at være meget udbredt paa Odenseegnen; et stærkt Angreb er ogsaa iagttaget ved Laven. Afsvampning af Frøet med Formalin, Indsamling af de syge Blade og Sprøjtning med Bordeauxvædske viser sig gavnligt (N. Esbjerg, N. Gram).

Sellerirust (*Puccinia apii*) er truffet flere Steder, særlig slemt i Vinde ved Skive, hvor Planterne pletvis har været standsede i Væksten og nu visner hen (N. Gram).

Drueskimmel (*Botrytis cinerea*) saas i Juli paa Jordbærrene, men blev næppe af større Betydning. Angreb paa Agurk og Hvide Liljer noteres ogsaa, for Liljernes Vedkommende totalt ødelæggende.

Lyngby, den 7. September 1924.

Ernst Gram.

Kornsorter. *Havreaal* (*Heterodera Schachtii* var. *avenae*) omtales fra Bornholm, Ringstedegnen og Tranbjerg. Det førstnævnte Sted var der flere ubetydelige Angreb; kun i en enkelt Havremark og en Blandsædsmark var der pletvis stærkt Angreb (Aage Brandt og H. R. Hansen). I Ringstedegnen er en 40 Tdr. Ld. stor Havremark til Dels mislykket; dette gælder den Del af Marken, hvor der i 1923 var Hvede, der ligeledes var daarlig udviklet (M. F. Madsen). Sandsynligvis har Havreaalen ogsaa været paa Færde i Hvedemarken.

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*) optraadte ret ondartet i flere Bygmarker ved Præstø og Kallehave; i flere Smaabrug indsamledes Larver ved Pløjning af f. Eks. Stub efter Staldfoderrug, et enkelt Sted blev der paa $\frac{3}{4}$ Skp. Ld. indsamlet 8 Pd. Larver (H. P. Nielsen).

Hvedemyggens Larve (*Contarinia tritici*) er fundet i flere Hvedemarken paa Bornholm; Angrebet er imidlertid kun svagt (Aage Brandt og H. R. Hansen).

Runkel- og Sukkerroer. *Bedelusangrebene* (*Aphis papaveris*) fortsattes i August, særlig i Frømarkerne, men standsedes efter flere Beretninger tidligere eller senere af *Svampeangreb* (*Empusa Fresenii* og muligvis *Cladosporium aphidis*).

Oldenborrelarven (*Melolontha vulgaris*) var paa Færde i Runkelroe- og Kaalroemarken i de ovenfor nævnte Egne og i en enkelt Mark i Midtfyn i Nærheden af en større Skov (L. P. Jensen). De førstnævnte Steder var Angrebene stedvis stærke, en enkelt, iøvrigt lovende Mark var saa stærkt medtaget, at der næppe kan ventes et Udbytte paa mere end 150 Tdr. pr. Td. Ld. (H. P. Nielsen).

I et Par Marker paa Bornholm har Runkelroerne været generet noget af *Bedefluens* Larve (*Pegomya hyoscyami*) (Aage Brandt og H. R. Hansen).

Kaalroer, Turnips og Kaal. *Ørentvisten* (*Forficula auricularia*) har ved Tystofte optraadt ødelæggende i sildig plantet Blomkaal (A. Feilberg).

I Aarhuseggen var der i Slutningen af Maaneden svagt Angreb paa Brunswiger Hvidkaal af *Kaallus* (*Aphis brassicae*) (Kay Petersen).

Bladribbe-Snudebillens Larve (*Ceutorrhynchus quadridens*) har i adskillige Kaalroemarken ved Allingaa bro beskadiget Bladene i en saadan Grad, at Planterne sattes meget tilbage i Vækst (Wm. Christensen).

Kaalmøllets Larve (*Plutella cruciferarum*) har paa Bornholm, selv i Marker hvor der i Juni saas store Sværme af Møl, naar undtages en enkelt Kaalroemark, hvor der var meget stærkt Angreb, kun været paa Færde hist og her (Aage Brandt og H. R. Hansen).

Ved Aarhus er der iagttaget begyndende Angreb af *den lille Hvidsværms Larve* (*Pieris rapae*).

Larven af *Kaalfluen* (*Chorthophila brassicae*) har ogsaa i denne Maaned gjort overordentlig stor Skade. Beretninger herom foreligger fra Lolland-Falster, Bornholm, Aalborgegnen, Han Herred og Tylstrup. Paa Lolland-Falster har den mindst 2 Gange hjemstøgt Kaal og Kaalroer (Fridlev Köster). Paa Bornholm er der overalt i Kaalroerne betydelige eller stærke Angreb, som dels har dræbt Planterne, dels efterladt dem i en stærkt havareret Tilstand. „Et

smukt Eksempel paa Saatidens Betydning saas i to op til hinanden liggende Marker (kun adskilt ved en Markvej), hvor Forskellen i Saatid var ca. 3 Uger: i den sent saaede Mark var knapt Halvdelen af Plantebestanden tilbage, medens den tidligt saaede Mark havde normal Plantebestand, som var uangrebet og i stærk Vækst" (Aage Brandt og H. R. Hansen). Fra Aalborg skrives: „Der findes Marker (løst Strandsand), hvor næsten hver eneste Kaalroe er angrebet" (J. Chr. Andersen Lyngvad). I Han Herred „falder nu Kaalroer, Turnips, alle Arter Kaal — ja endog Grønkaal, der altid plejer at blive staaende — i stor Stil. Hele Kaalroemarken, hvor der saa godt som aldrig før har været Larver, er nu i Færd med at blive ødelagt. Da Turnips ikke er saa slemt angrebet — selv om den i Aar ikke er fri for Larver — er der mange Landmænd, der lover sig selv aldrig mere at saa Kaalroer men kun Turnips" (Niels Svaneborg). Efter Meddelelse fra Holte har Tjærekartonskiver, anvendt til Kaal i smaa, private Haver, virket godt (Oluf Pedersen).

Om det i Juli-Beretningen fra Tranbjerg omtalte Angreb af *Krusesyge*, forarsaget af "*Krusesyge-Galmyggen* (Contarinia nasturtii) skrives der, at Olsgaard- og Studsgaard-Bangholm næsten er vokset fra Angrebet, medens Wilhelmsburger har lidt stærkt og endnu har misdannede Blade, hvorved Væksten er hæmmet meget. Endnu stærkere har Sygdommen hæmmet Wilhelmsburgernes Vækst i et Forsøg, hvor de er saet i en Solsikkemark og staar indesluttet mellem Solsikkerne, medens fritstaaende Wilhelmsburgere paa samme Mark ikke har lidt tilnærmelsesvis saa meget (Hartvig Larsen). Fra Emdrup Ladegaard foreligger der Meddelelse om Angreb i Blomkaal (Schwarz Nielsen).

Agersneglen (Agriolimax agrestis) har i Midtfyn og Tranbjergene gjort megen Skade i Kaalroe- og Turnipsmarker ved at gnave af Bladene. Paa Fyn har de ogsaa, navnlig for Turnipsens Vedkommende, gnavet af den overjordiske Del af Roelegmet (L. P. Jensen). Ved Tranbjerg har de, kommende fra en Bygmark, raseret 4–5 Rækker Kaalroe, idet de har ædt alt Bladkødet lige til Ribberne (Hartvig Larsen).

Gulerødder. *Gulerods-Krusesyge*, forarsaget af *Gulerods-Bladloppen* (Trioza viridula) omtales fra Brædstrup (Chr. Pedersen).

Gulerodsfluens Larve (Psila rosae) har mange Steder optraadt ondartet i Gulerødder, stedvis ogsaa i Kruspersille og Selleri.

Larven af en *Galmyg* (Asphondylia umbellatarum) har ved Nykøbing Sj. saa godt som ødelagt et lille Stykke Gulerødder til Frøavl, næsten alle Frugterne er omdannet til Galler, saa at der næppe bliver nogen Frøsætning (Karl Madsen).

Kartofler. *Havetægen* (Lygus pabulinus) har paa Lolland-Falster og ved Aarhus været slemme ved Kartoflerne; fra det førstnævnte Sted skrives, særlig langs Hække, under Æbletræer, ved Ribsbuske, Hyld og andre Buske (Fridlev Köster).

Smølderlarver (Agriotes-Arter) har ved Brønderslev bearbejdet en Kartoffelmark i den Grad, at kun en Tredjedel af Planterne var kommet op den 1. August, idet Larverne aad Spirerne, efterhaanden som disse kom frem (V. Kristensen).

Agersneglen (Agriolimax agrestis) har ved Tranbjerg bearbejdet Kartoflerne, saa at der i mange af Knoldene er dybe Huller, i hvilke Sneglene ofte sidder fast, naar Kartoflerne tages op (Hartvig Larsen).

Bælgplanter. *Kløveraalen* (Tylenchus devastatrix). Paa Bornholm har Pletterne i Kløvermarkerne (se Beretningen for Juni Maaned) bredt sig meget stærkt. Disse stærke Angreb er iagttaget paa 4 Ejendomme, der har 2 Aars Kløver- og Græsmark i en 7 Marks Drift (de 3) og en 6 Marks (den 4de) (Aage Brandt og H. R. Hansen).

Bladrandbiller (Sitona lineata) har optraadt meget ondartet i Rødkløver ved Lyngby og Tranbjerg. Paa en Udlægsmark ved Hjortshøj er Kløveren saa medtaget, at Halvdelen af Bladpladerne er ædt af (Hartvig Larsen).

Spidsmus-Snudebiller (Apion apricans) har paa Vejlbj Østergaard ligesom i 1923 gennemhullet Bladene paa Hvidkløver til Frøavl paa de samme Marker som i Fjor (H. P. Hansen).

Ved Aarhus er der iagttaget lidt Angreb paa Ærter af Larven af *Ærteuglen* (Mamestra pisi) (Kay Petersen).

Agersneglen (Agriolimax agrestis) har meget almindeligt været paa Færde i Kløvermarker ved Lyngby, paa Midtfyn (L. P. Jensen) og i Randerseggen (Th. Jensen).

Ved Aarhus er der iagttaget lidt Angreb i Ærter af *Mus* (Kay Petersen).

Frugttræer. *Bladlus* (Aphider) har paa Lolland-Falster, i Hvidovre, Nykøbing Sj. og Aarhus hjem-søgt Æble- og Blommetræer, det førstnævnte Sted ogsaa Kirsebær. I Hvidovre er Angrebet ondartet paa saa godt som alle Sorter, til Trods for at man i de fleste Haver har sprøjtet 2–3 Gange med Nikotinopløsning (C. Hansen).

Larven af *Æble-Bladhvepsen* (Hoplocampa testudinea) har flere Steder paa Sjælland optraadt i stor Mængde: i en Have ved Sorø er der faldet en Mængde Frugter ned af Filippa og Guld-Pearmain, hvad der imidlertid ingen Skade gjorde, da der var ansat Masser af Frugt paa disse Sorter, og der saaledes trængtes til en Udtynding. Andre Steder f. Eks. ved Skævinge har Angrebet været omtrent ødelæggende for Avlen af mørke-rød Pigeon og Vinter-Guldpearmain, til Trods for at der lige efter Blomstringen blev sprøjtet med Bordeaux-vædske med Tilsætning af Nikotin og Schweinfurtergrønt (Hans Gram).

Ved Aarhus har der været ret betydelige Angreb af *Æbleviklerens* Larve (Carpocapsa pomonella) (Kay Petersen).

Ved Roskilde og Aalborg er der iagttaget ondartet Angreb af „Rødt Spind“ (*Paratetranychus pilosus*) paa Æble (Anna Weber, O. Hein).

Solsorten (*Turdus merula*) har ved Aarhus været slem ved Kirsebærtræerne (Kay Petersen).

Frugtbuske. *Stikkelsbærorme* : Larver af *Stikkelsbær-Bladhvepsen* (*Nematus ribesii*) har nogle Steder paa Lolland-Falster været slemme ved Stikkelsbærbuskene (Fridlev Köster). Ved Tystofte har der været lidt Angreb paa Ribs, medens Stikkelsbær, paa hvilke Angrebet andre Steder var udbredt og ondartet, gik fri for Angreb (A. Feilberg).

Køkkenhaven. *Oldenborrelarver* (*Melolontha vulgaris*) har ved Aarhus gnavet lidt i 3 Aar gamle Jordbærplanter; Larverne er saa godt som fuldvoksne (Kay Petersen).

Fra Hvidovre klages der almindeligt over Angreb af *Løgfluens* Larve (*Hylemyia antiqua*) (C. Hansen), hvorimod det fra Lolland-Falster hedder, at der kun undtagelsesvis har været Angreb i Skalotter (Fridlev Köster).

Agersneglen (*Agriolimax agrestis*) optræder overordentlig talrigt. Fra Sorø skrives saaledes: „Et Angreb saa stærkt, som jeg aldrig har set det, har jeg i Aar haft paa Agurker, Bønner, Blomkaal, Gulerødder, Sukkermajs, Bladbeder, Dild og en hel Del forskellige Planter i Drivbedene. 3 lange Bede Agurker aad de af, saa snart Kimbladene viste sig i Jordskorpen. Bønner har de ædt af, saa der kun er en lille Stængelstump tilbage; det er særlig gaaet ud over grønne Bønner, som Snitte-, Perle-, Prinsesse- og Henrichs Kæmpe-Bønne, hvoraf der saa godt som intet er levnet; Voksbonner (heller ikke Planterne) har de ikke været saa slemme ved“ (Hans Gram). Ved Lyngby, hvor Sneglene ligeledes i uhyre Mængde er paa Færde i de forskellige Afgrøder, er saavel Melkalk som svovlsurt Kali anvendt med udmærket Virkning (H. Øhlers).

Paa **Prydplanter og Træer** er bl. a. iagttaget: *Nematoder* (*Aphelenchus olesistus*) i Begoniablade (Charlottenlund), *Bladlus* (Aphider) paa Rødtjørn (Aarhus) og *Chrysanthemum-Minérfluen* (*Phytomyza affinis*) paa Chrysanthemum (Aabyhøj).

København, den 6. September 1924.

Sofie Rostrup.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra

Statens plantepatologiske Forsøg.

CXXXII. Landbrugsafgrøder. September 1924.

Angreb af *Slimskimmel* har i enkelte Hvedemarker gjort megen Skade, nedsat Foldudbyttet og givet mangelfuld Kærneudvikling.

Mosaiksyge med paafølgende Forraadnelse saas i Turnips; skulde Angrebet genfindes bedes Materiale sendt til Statens plantepatologiske Forsøg.

Kartoflerne viser sig, særlig hvor der ikke er sprøjtet, stærkt angrebne af *Kartoffelskimmel* (Tørforraadnelse); en meget omhyggelig Hypning med skarp Kam har ogsaa hjulpet. Sammen med Tørforraadnelsen, eller alene, ses megen *Vaad Forraadnelse*, der mest stammer fra *Sortbensyge*; det vil sikkert blive nødvendigt at sikre Kartoffler, der skal opbevares, ved flere Ganges Sortering.

Larven af *Aksuglen* har et Par Steder gnavet stærkt af Hvedekærnerne.

I Skelskøregnen har *Kaalmøllarven* i August–September optraadt talrigt i Kaalroemarkerne.

I Vendsyssel har *Kaalfluelarven* fortsat sine ondartede Angreb i Kaalroerne.

Snegle har stedvis gnavet stærkt af den unge Vintersæd og Lucerne.

LXII. Havebrugsafgrøder. September 1924.

Stormen, 10–11 September hærgede Frugthaverne over Størstedelen af Landet; hertil kom flere Steder alvorlig *Haglskade* og i Haglsaarene fandt *Kærnefrugtskimmel* Indpas.

Pletbakteriosen der her i Landet først blev iagttaget paa Blomkaal – hvor den fremkalder talrige sorte, lidt kantede Pletter, med en gennemskinnelig Rand – ses nu ogsaa paa Radiser, Majroer og Høstroer, Glaskaalrabi, Ræddiker, og de fleste Kaalsorter.

I en Have hvor *Kransskimmel* fandtes i Kartoffler, angreb den ogsaa Agurkerne, saa at mange Bladstilke, Skud eller hele Planter dræbtes og til Sidst blev helt sorte med en graahvid Belægning af Svampen.

Af indsendte Prøver af Blomsterløg har nogle været mere eller mindre forsynede med *Drueskimmels* sorte Hvileknolde og den grønne *Penselskimmel* samt beskadigede af Mider og Larver; det maa tilraades at undersøge Løgene kritisk inden Lægningen.

I en Frugtplantage paa Lolland er der iagttaget et her i Landet hidtil ukendt Angreb af en *Bladhvepselarve* i Æbler.

Kaalorme har nogle Steder optraadt ondartet paa Kaal.

Gulerodsflue- og *Løgfluelarver* huserer endnu stedvis henholdsvis i Gulerødder m. m. og Løg.

Snegle er paa Færde i Haverne og ødelægger Hovedkaal og forskellige Rodurter.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for September indkommet 11 Beretninger, hvoraf 7 fra Jylland og 4 fra Øerne.

Korn. *Storm* og *Hagl* slog i Dagene 9–10. September megen Kærne af Vaarsæden og fremkaldte stedvis Lejesæd.

Byggets Stribesyge (*Pleospora graminea*) er paa Hadstenegnen ret almindelig, men stærkere Angreb er ikke iagttaget (S. Nielsen).

Aksfusariose (*Fusarium* sp.) har i enkelte Marker gjort megen Skade; i en Hvedemark, hvor Afgrøden var anslaaet til 22–23 Fold, blev den kun 16 og Kærnernes Udvikling var meget mangelfuld (Hartvig Larsen).

Rodfrugter. *Bedeskimmel* (*Peronospora Schachtii*) har foraarsaget et stærkt Angreb i en Mark med Strynø Foderroer, i det Hjørne der laa nærmest Sydøst for en Frømark (Hartvig Larsen).

Tørforraadnelse (*Phoma betae*) optraadte i Fodersukkerroer ved Roskilde og Runkelroer ved Brendekilde.

Mosaiksyge i Fyensk Bortfelder saas pletvis i en sentsaaet Mark ved Bregnør; her som i den plantepatologiske Forsøgsmark visner de stærkt angrebne Blade og derefter kan Forraadnelse brede sig i hele Roelegemet.

Brunbakteriose (*Pseudomonas campestris*) saas i en Kontrolmark paa en enkelt Stamme, ikke paa de øvrige.

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) maa omkring Brønderslev mange Steder betegnes som ondartet; ved Aarhus, hvor Angrebet er i Tiltagende, er der stærkt Angreb paa en Mark hvor der for 2 Aar siden blev givet 20000 kg 50 pCt. Mergel, men kun svage Angreb paa en Del af Marken der fik det dobbelte Kvantum (V. Kristensen, Hartvig Larsen).

Meldug (*Erysiphe communis*) bredte sig fra Midten af September stærkt i Bangholm Kaalroer ved Tystofte (H. Bagge).

Den af *Cylindrosporium brassicae* foraarsagede *Bladpletsyge* paa Kaalroer optraadte ret stærkt ved St. Restrup og ved Døstrup ved Hobro.

Kartofler. *Sortbensyge* (*Erwinia phytophthora*) findes i mange Marker i NØ-Sjælland; *Gratiola* synes særlig modtagelig (H. E. Jensen). Ogsaa fra Koldingegnen omtales stærke Angreb. *Vaad Forraadnelse* af Knoldene (til Dels sammen med *Kartoffelskimmel*) er flere Steder set allerede ved Optagningen af de tidlige Sorter. Ved Aarhus var 3 pCt. af Juli raadne, hvilket er sjældent og tilskrives at der i det fugtige 1923 har været en Del langsomt forløbende Sortbensyge som har givet smittede Knolde; tilmed var Indkulingen uheldig og Overvintringen daarlig; at Toppen nedvisnede saa hurtigt og Jorden var saa varm i August–September har bidraget til Knoldforraadnelsen, der hos Webbs Early omfattede 8 pCt. ved Optagningen og, trods Sortering, bredte sig meget stærkt, saa kun 25 pCt. af Avlen blev tilbage (Kay Petersen).

Skurv (*Actinomyces scabies*) er i Aar sjælden paa Juli ved Aarhus (Kay Petersen). Ved Hjerting er Magnum Bonum og Juli stærkt angrebne paa overkalket Jord (M. N. Bruhn). Ogsaa ved Usseø er Angrebet iagttaget.

Kartoffelskimmen (*Phytophthora infestans*) viser sig nu meget stærkt paa Knoldene, særlig hvor der ikke er sprøjtet er Afgrøden baade lille og stærkt plettet, indtil Halvdelen kan være ubrugelige (J. Thorsen, S. Svendsen, O. Hein, Hartvig Larsen). En omhyggelig Hypning med skarp Kam giver i Aar en meget tydelig Forbedring af Sundhedstilstanden (V. Kristensen). Angrebet paa Knoldene var værre paa den løse, muldede Lerjord end paa den mere faste; af 40 Rækker Juli der stødte op til et Syrenhegn var omtrent 1 Meter ind mod Hegnet fri for Tørforraadnelse – Syrenernes store Vandforbrug havde holdt Jorden for tør til at Sporerne kunde sive ned (Kay Petersen).

Rodfillsvamp (*Rhizoctonia solani*) saas paa en Planteavlssudstilling i Skanderborg paa omtrent alle de udstillede Numre Kartofler; ved Aarhus og Lyngby er Angrebene svage (N. Gram, Kay Petersen).

Bælplanter. *Lucerne-Skivesvamp* (*Pseudopeziza medicaginis*) har inden 2. Slet ødelagt en 2. Aars Lucernemark i Aarhuseggen i saa stor Udstrækning, at den maatte ompløjes; en Udlægsmark i Nærheden, paa samme Ejendom, taber ogsaa Bladene (Hartvig Larsen).

Frugtræer. *Stormen* 10.–11. September hærgede Frugthaverne over Størstedelen af Landet, store Mængder Frugt faldt ned, en Del blev forpisket og i Sydsjælland samt Nord- og Midtjylland tillige beskadiget af *Hagl*. I Haver ved Aarhus blæste indtil 80 pCt. af Æblerne og 50 pCt. af Blommerne ned; paa Victoria knækkedes tillige nogle Grene.

Pæreskurv (*Venturia pirina*) angriber ved Oringe Williams Bonchrétien, Seigneur, Nelis og Napoleon I stærkt (N. Hansen); ogsaa fra andre Steder klages der over Seigneur.

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) angriber bl. a. Sorter Guld-Permain, Golden Noble, Graastener. Ved Tystofte er der stærke Angreb paa Bismarck, men kun spredte Angreb paa de andre Sorter.

Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia fructigena*) har ved Vordingborg bredt sig stærkt paa haglbekadiget Frugt. Fra Fakse fremhæves Astrakan som angrebet (Gartner-Tidende 1924, Nr. 39).

Flueplet (*Leptothyrium pomi*) saas allerede i August stærkt paa Cellini og svagt paa Hawthornden ved Tystofte, sammen med Skurv (A. Feilberg).

Stenfrugtskimmel (*Sclerotinia cinerea*) saas paa Victoria (Aarhus) og Ungarsk Svedske (Oringe).

Køkkenurter. *Pletbakteriosen* (*Bacterium maculicolum*) der her i Landet først blev iagttaget paa Blomkaal, saas i September ved Lyngby meget stærkt paa Radiser, stærkt paa Snebold Majroe, Wilhelms-

helmsburger Høstroe og Glaskaalrabi, ubetydeligt paa Ræddiker, Spidskaal, Savoykaal, Hvidkaal, Rosenkaal, Rødkaal og Grønkaal (H. Øhlers).

Graagrønne, kredsrunde *Bladpletter* saas i en Kontrolmark ved Odense paa to Underfamilier af Ditmarsker Hvidkaal. I Pletterne fandtes talrige-Knopceller af Svampen *Alternaria circinans* (Curt. & Berk.) Bolle.

Bønnesyge (*Glomerella Lindemuthiana*) omtaltes i August fra V. Hæsing og Lolland-Falster; sidst i September var ved Oringe ogsaa de sent saae Voks- og Snittebønner næsten ubrugelige (N. Hansen).

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) har ved Vejen, Aarhus, Aalborg og Lyngby ødelagt en Del Frilandstomater.

Kransskimmel (*Verticillium albo-atrum*) bredte sig ved Lyngby paa Frilandstomater og hertil kom Angreb af *Ascochyta lycopersici* paa Stængel og Frugt.

Kransskimmel (*Verticillium* sp.) der i Drongingens Vænge var almindelig i flere smaa Kartoffelstykker, angreb ogsaa Agurk, hvoraf mange Bladstilke, Skud eller hele Planter dræbtes; til Sidst kunde Stænglerne blive helt sorte med en graahvid Svampebelægning.

Gummiflod (*Cladosporium cucumerinum*) angreb Dansk Asieagurk ret stærkt ved Blangsted (N. Esbjerg).

Bladpletter paa Agurker viste sig ved Lyngby fra sidst i August, særlig hvor de dyrkes uden Rotation; Russisk Drue er maaske lidt mindre angrebet end Dansk Asie og Græsk Valseagurk; Pletterne skyldes Svampen *Sporidesmium mucosum* var. *pluriseptatum*.

Aspargesrust (*Puccinia asparagi*) fandtes ved Tystofte, men først efter at Toppen havde naaet fuld Udvikling (A. Feilberg).

Løgskimmel (*Peronospora Schleideni*) fandtes skjult i Halvdelen af de udstillede Skalotteløg paa en Planteavlssudstilling i Skanderborg (N. Gram).

Selleri-Bladpletsyge (*Septoria apii*) blev ved Aalborg ondartet i Løbet af September, særlig paa Non plus ultra, men ogsaa paa Naumburger, Erfurter og Prager; Ved Tystofte er der begyndende Angreb paa Selleri, og der har været stærkere Angreb paa Rod- og Kruspersille af *Septoria petroselini* (O. Hein, A. Feilberg).

Hvidrust (*Cystopus cubicus*) paa Skorzonere ses ved Lyngby og Tystofte, hvor det synes at hæmme Væksten meget (A. Feilberg).

Andre Planter. Af indsendte Blomsterløg var to Prøver Tulipanløg befængt med *Drueskimmel* (*Botrytis* sp.), *Penselskimmel* (*Penicillium* sp.) samt *Mider* m. m., en Prøve Narcissus var sunde (kun med ubetydelige Trykpletter), en anden Prøve indeholdt Løg der af Svampe, Mider og Larver var gjort ganske uegnede til Lægning.

Paa Pyramidepopler ved Brøndbyvester Strand fandtes et ondartet Angreb af *Marssonina populi*.

Lyngby, den 5. Oktober 1924.

Ernst Gram.

Kornsorter. Larven af *Aksuglen* (*Hadena basilinea*) er iagttaget i meget stor Mængde i Hvedestakke ved Udby (A. M. Frederiksen) og ved Tærskning af Hvede paa en Gaard ved Stubbekøbing (Hans Th. Jensen).

Fra Frederiksborg Amt foreligger Meddelelse om et meget stærkt Angreb af *Snegle* (*Agriolimax agrestis*) paa Vintersæd: „de tog Rugen flere Meter fra Skellet mellem Græsmark og Rugen (H. E. Jensen).

Rodfrugter. I Skelskøregnen har *Kaalmøllarven* (*Plutella cruciferarum*) i August–September optraadt i stor Mængde; paa Basnæs har der saaledes været stærkt Angreb paa Kaalroer (H. Bagge).

Kaalfluellarven (*Chorthophila brassicae*) har i Vendsyssel fortsat sit Angreb paa Kaalroerne (V. Kristensen). Fra Tylstrup skrives: „Kaalroemarkerne, som ellers har tegnet særdeles godt de fleste Steder, er enkelte Steder overordentlig stærkt angrebet, og Skaden er her meget stor; der findes for Tiden mange Larver i Roerne (Sv. Svendsen).

Bælgplanter. *Snegle* (*Agriolimax agrestis*) har ved Tranbjerg pletvis gnavet Lucernen helt ned, idet de har ædt baade Stængler og Blade, medens de ikke angrebne Planter er 10–12 cm høje (Hartvig Larsen).

Frugttræer. I Lollands Frugtplantage er der iagttaget et her i Landet hidtil ukendt Angreb i Æbler (The Queen) af en *Bladhvepselarve* (*Taxonius glabratus*), der lever paa og af vildt voksende Planter, særlig Rumex- og Polygonum-Arter og derefter gnaver 1–2 cm dybe Gange ind i Æbler, hvor de overvintrer og om Foraaret forpupper sig (Sass-Nielsen).

Solbærmiden (*Eriophyes ribis*) optræder ondartet ved Aarhus: adskillige Haveejere rydder Buskene (Kay Petersen).

Urtehaven. Larven af *Jordbær-Vikleren* (*Acalla comariana*) har ved Mern optraadt meget talrigt og fuldstændig afgravid Jordbærbladene (Ejner Sørensen).

Svagt Angreb af *Jordbær-Miden* (*Tarsonemus fragariae*) omtales fra Aarhus (Kay Petersen).

Bladlus (*Aphis gossypiae*?) indfandt sig i Blangsted i August Maaned paa Agurker og bredte sig i

nærværende Maaned, saa at næsten alle Planterne var angrebne (N. Esbjerg). Ved Tystofte iagttoges betydelige Bladlus-Angreb paa Rodpersille lige i Jordskorpen (A. Feilberg).

Kaalorme (*Pieris brassicae*) har flere Steder optraadt ondartet paa Kaal (Oringe, Tystofte, Vejen). Fra Oringe hedder det: Angrebet var betydeligt i den første Halvdel af Maaneden nu (^{26/6}) er det ophørt, da Larverne har forpuppet sig eller er døde — kun faa dræbte af Snyltehvepse, en stor Del af Svampeangreb (N. Hansen). Ved Aarhus var der lidt Angreb paa Rosenkaal af Larven af *P. rapae*, som forøvrigt blev afpillet af Stærerne. Fra samme Lokaltet foreligger der Meddelelse om lidt Angreb af *Knoporme* (*Agrotis* sp.) i Blomkaalshoveder (Kay Petersen).

Larven af *Gulerodsfluen* (*Psila rosae*) findes ved Aalborg endnu i store Mængder i Gulerødder, Persillerod og Selleri (O. Hein).

Løgfluellarven (*Hylemyia antiqua*) har ved Lyngby og Aalborg været talrigt paa Færde. Fra det sidstnævnte Sted skrives: „Sølvhvide hollandske og Zittauer Løg er nu meget stærkt angrebne; der har været strøet Sod i Rillerne i Foraaret og senere et Par Gange i Løbet af Sommeren; det synes at hjælpe, men nu i September er de optraadt meget ondartet; muligvis vilde en Udstrøning af Sod i August have haft en gavnlig Virkning (O. Hein).

Snegle (*Agriolimax agrestis*) har været meget ondartet paa Færde (Lyngby, Aarhus, Aalborg). Det sidstnævnte Sted har de gnavet sig langt ind i Kaalen og gjort denne værdiløs; mange Blomkaalshoveder er fuldstændig kassable (O. Hein). Fra Aarhus omtales lignende Angreb i Hvidkaalshoveder; de findes her ogsaa inde i Kartofflerne, i Sneglehullerne findes der ogsaa hyppigt Tusindben (Kay Petersen). Fra Aalborg skrives endvidere: Selv i Kartoffler, Rødbeder, Gulerødder og andre Rodurter er der store Huller, gnavet af dem.

Paa **Prydplanter og Træer** er bl. a. iagttagt: *Nematoder* (*Aphelenchus olesistus*) i Chrysanthemumblade (Fortunen, Stoholm), *Mider* (*Rhizoglyphus echinopus?*) i Narcis- og Tulipanløg (Kolding, Holeby), *Oldenborrelarven* (*Melolontha vulgaris*) i en 3-aarig Nyplantning af Lærk (Skaade Skov).

København, den 6. Oktober 1924.

Sofie Rostrup.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra

Statens plantepatologiske Forsøg.

CXXXIII. Landbrugsafgrøder. Oktober 1924.

Kaalbrok er fundet paa flere nye Lokaliteter i Sydsjælland. *Kaalens Traadkølle* har i et enkelt Tilfælde ødelagt en stor Del Kaalroer.

Pulverskurv paa Kartoffler har i et Par Tilfælde været ondartet.

Kartoffelbrok er hidindtil fundet ved eller i Hammel, Varde, Torstrup-Horne, Vamdrup, Frørup, Tyrstrup, Christiansfeld, Magstrup, Moltrup, Hammelev, Gl. Haderslev, Halk, Vilstrup, Nr. Løgum, Løgumkloster, Højst, Tønder og Bov – stadig kun i Haver. For at standse Sygdommen har Landbrugsministeriet paalagt Ejerne af de paagældende Haver og Nabohaver at holde disse fri for Sort Natskygge, og kun at dyrke uimodtagelige Sorter; Læggeknolde af disse fremskaffes paa Ministeriets Foranstaltning.

Kartoffelskimmel viser sig ved Optagningen særlig at have ødelagt Up to date. Ødelæggelsen er dog meget varierende i Landets forskellige Egne og rettidig Sprøjtning angives at have virket overordentlig godt.

Snegle har været slemme ved den unge Vintersæd.

Oldenborrelarver bearbejdede Sukkerroer stærkt i Roskildeegnen og den sydøstlige Del af Sjælland.

Kaalfluellarven har fortsat sin ødelæggende Virksomhed i Kaalroemarken i Vendsyssel; i mange Marker er saa at sige alle Roerne angrebne.

Stankelbenlarver optræder i stor Mængde i Marskræsgange i Sønderjylland.

LXIII. Havebrugsafgrøder. Oktober 1924.

Kræft findes som sædvanligt paa en Række Æglesorters Grene, men Svampen gaar tillige over paa disse eller andre Æblesorters Frugter, hvor den fremkalder brune Raadpletter; ogsaa Pærer angribes paa denne Maade.

Kartoffelbrok er hidindtil fundet ved eller i Hammel, Varde, Torstrup-Horne, Vamdrup, Frørup, Tyrstrup, Christiansfeld, Magstrup, Moltrup, Hammelev, G. Haderslev, Halk, Vilstrup, Nr. Løgum, Løgumkloster, Højst, Tønder og Bov – stadig kun i Haver. For at standse Sygdommen har Landbrugsministeriet paalagt Ejeren af de paagældende Haver og Nabohaver at holde disse fri for Sort Natskygge, og kun at dyrke uimodtagelige Sorter; Læggeknolde af disse fremskaffes paa Ministeriets Foranstaltning.

Paa Efteraarsastens er der fundet en *Visnesyge*, der i flere Aar har været kendt i England. De angrebne Stængler faar mørke, indfaldne Striber, Bladene bliver smaa og Blomsterne ligeledes smaa og visne; sluttelig kan hele den øvre Del af Planten tørre ud.

Kaalorme var paa Færde flere Steder og ødelagde en stor Del af Hovedkaalen.

Snegle optraadte alle Vegne og gjorde Skade i mange forskellige Afgrøder bl. a. Kaal.

Til Underretning for vore Medarbejdere tjener endvidere følgende Oversigt:

Der er for Oktober indkommet 9 Beretninger, hvoraf 8 fra Jylland og 1 fra Øerne.

Rodfrugter. *Mosaiksyge* fandtes i en enkelt lollandsk Sukkerroemark, der var smittet fra en Runkelroefromark i Nærheden.

Bladpletter paa Sukkerroer fandtes spredt hist og her, men sikkert uden Betydning; de enkeltvis forekommende, runde Pletter skyldtes *Phoma betae*, de over hele Bladel udbredte, sammenflydende Pletter derimod *Sporidesmium putrefaciens*.

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) er konstateret flere Steder i Sydsjælland, bl. a. ved Nestelø, Præstø, Lundby og Vallensved. I en stærkt angrebet Kaalroemark gav en Prøvevejning følgende Resultat: Paa merglet Jord 248 hkg. Roer pr. ha, paa umerglet 156 hkg. (Hartvig Larsen).

Kaalens Traadkølle (*Typhula gyrans*) har ved Ryslinge ødelagt ca. en Fjerdedel af Kaalroerne; Svampen syntes at have vundet Indpas ved Kaalfluegnav (A. L. Nielsen).

Tørforraadnelse (*Phoma napobrassicae*) angreb i September udplantede Kaalroer ved Lyngby; Svampen syntes at optræde i Sprækker og Kaalfluegnav og har ikke bredt sig videre.

Bladpletsyge forårsaget af *Cylindrosporium brassicae* har siden August været meget udbredt paa Kaalroer i Borrisegnen (K. Vadgaard).

Kartofler. *Pulverskurv* (*Spongospora subterranea*) fandtes to Steder ved Nr. Vilstrup, hvor Kartoflerne i flere Aar er mislykkedes (M. N. Bruhn).

Kartoffelbrok (*Synchytrium endobioticum*) var 20. Oktober fundet i Haver ved eller i Hammel, Varde, Torstrup-Horne, Vamdrup, Frørup, Tyrstrup, Christiansfeld, Magstrup, Moltrup, Hammelev, Gl. Haderslev, Halk, Vilstrup, Nr. Løgum, Løgumkloster, Højst, Tønder og Bov.

Kartoffelskimmelen (*Phytophthora infestans*) synes særlig at have angrebet Up to date, medens Richters Imperator og Magnum Bonum har klaret sig bedre. Omkring Tylstrup har Up to date kun givet halvt saa stort Udbytte som Richter; rettidig Sprøjtning har virket overordenlig godt. Fra Himmerland angives 50–100 Td. pr. Td. Land som almindeligt Udbytte, fra Herning opgives under Middel, men enkelte med særdeles godt Udbytte, fra Stevns ringe Udbytte og en Del syge, fra Roskilde god Kvalitet, men Mængden 15 pCt. under Middel (Ugeskr. f. Lm. Nr. 44). I et Forsøg med Norgesalpeter til Up to date fandtes følgende pCt. af Knoldene angrebne:

Ugødet	39.0
200 kg Norgesalpeter	41.0
300 - -	45.0
400 - -	45.0

Forsøget var anlagt i en Mark, hvor Sprøjningen ikke var helt tilendebragt, da der kom lidt Regn; i den første sprøjtede Del var 36 pCt. af Knoldene syge, i den sidst sprøjtede 48.5 pCt. (Hartvig Larsen).

Frugttræer. *Pæreskurv* (*Venturia pirina*) klages der stadigt over, særlig paa Beurre Diel og Louise Bonne.

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) er særlig fremtrædende paa Signe Tillisch, Charlamowsky og Cox's Pomona.

Kræft (*Nectria galligena*) er bl. a. fundet paa Cox's Orange. En Del af de Raadpletter, der forekommer f. Eks. paa Cox's Pomona, skyldes Kræftsvampens Knopcellestadium, *Fusarium Wilkommii*.

Frugtbuske. *Stængelsygen* (*Didymella applanata*) har ved Børkop ødelagt ca. 1 Skp. Land med Faistrup, paa Jord der var vel stærk til denne Hindbærsort (N. Gram).

I Haver omkring København er iagttaget Angreb af *Skivesvamp* (*Gloeosporium curvatum*) paa Solbær, og *Bladrandsyge* paa Ribs.

Køkkenurter. *Kaalens Bladpletsyge* (*Mycosphaerella brassicicola*) fandtes paa Hvidkaal og, i mindre Grad, paa Rødkaal ved Nyborg.

Kartoffelskimmelen (*Phytophthora infestans*) Angreb paa Tomater har kun været svagt ved Tystofte (Amager Torve), hvorimod der ved Jernved var ødelæggende Angreb paa usprøjtede Planter (Dansk Export).

Andre Planter. Paa Efteraarsasters af Sorten Elta er der ved Hellerup fundet en *Visnesyge*, der tilskrives Svampen *Cephalosporium asteris*. Sygdommen, der i flere Aar har været Genstand for Undersøgelser i England, viser sig ved, at Stænglerne faar mørke, indfaldne Striber eller Skjolder, Bladene bliver smaa og Blomsterne ligeledes smaa og visne; sluttelig kan hele den øvre Del af Planten tørre ud.

En indsendt Prøve Tulipanløg var saa stærkt befængt med *Penselskimmel* (*Penicillium* sp.) og *Mider*, at de fleste var uegnede til Lægning.

Lyngby, den 5. November 1924.

Ernst Gram.

Kornsorter. Larven af *Aksuglen* (*Hadena basilinea*) optraadte endnu omkring Midten af Maaneden paa flere Steder paa Nordfalster ved Hvedetærskningen (H. Holme-Hansen).

Snegle (*Agriolimax agrestis*) har været slemme ved den nysaaede Vintersæd. Fra Brønderslev hedder det herom, at Mandskabet paa en stor Gaard paa en halv Dag indsamlede en Mælkespandfuld af Snegle. Et andet Sted kunde man se hvorledes Snegle kom fra en Grøft, krøb over et Overkørselssted, og derefter spredte sig vifteformig over Marken (V. Kristensen).

Sukkerroer. *Oldenborrelarver* (*Melolontha vulgaris*) har ved Roskilde og i Sydsjælland, særlig den østlige Del, bearbejdet Sukkerroerne stærkt.

Kaalroer og Kaal. Fra Allingaaero skrives, at Følgerne af det i Juli—August stærke Angreb af Larven af *Bladribbe-Snudebille* (*Ceutorrhynchus quadridens*) ikke, til Trods for Planternes kraftige Udvikling, var helt forsvundet ved Optagningen. Tabet anslaaes til 30—50 Tdr. pr. Td. Ld. (Will. Christensen).

Om Larven af *Kaalflu* (*Chortophila brassicae*) hedder det fra Tylstrup: Overordentlig mange Kaalroemarker er i Aar angrebet af Kaalfluens Larver. Dette Angreb er sikkert den væsentligste Aarsag til, at Kaalroerne langtfra giver saa stort Udbytte, som det saa ud til først paa Sommeren. I mange Marker er omtrent alle Roerne angrebne (Sv. Svendsen).

Kaalorme (*Pieris brassicae* og *P. rapae*) har fra August til Midten af Oktober optraadt meget talrigt i Tørringen i Sønderjylland og har ødelagt en stor Del af Hovedkaalen, medens der kun i mindre Grad har været Angreb i Kaalroerne. Larven af *den lille Hvidsværmer* (*Pieris rapae*) optraadte i August ret talrigt paa den tidlige Kaal og gjorde navnlig Skade paa Blomkaal. Larven af *den store Hvidsværmer* (*P. brassicae*) var først rigtig talrigt paa Færde i Slutningen af August og afbladede og ødelagde i de fleste Haver, hvor man ikke var omhyggelig med Afpilning af Larver og Ødelæggelse af Æggene, fuldstændig Vinterkaalen, medens Angreb paa Vinterkaal i Marken var uden større Betydning. I den første Halvdel af Maaneden blev henimod Halvdelen af Larverne angrebet af *Snyltehvepse* (*Microgaster glomeratus*) og de sidste Dages Frost ødelagde Resten (P. Jørgensen). Ved Tystofte var der stærkt Angreb paa al Slags Kaal undtagen Rødkaal, der kun var gnavet ubetydeligt. Hvidkaal var stærkest medtaget (A. Feilberg). I Jernved var der ogsaa i den første Halvdel af Maaneden en Mængde Larver (*P. Nygaard*).

Bælgplanter. *Kløveraalen* (*Tylenchus devastatrix*) har ved Tranbjerg saa godt som ødelagt en Udlægsmark; Aarsagen hertil er et uheldigt Sædskefte: for 5 Aar siden var der 2 Aars Græsmark, og nu har man 2 Aar i Træk langt ud med Kløver og Lucerne i Blanding (Hartvig Larsen).

Fodergræsser. *Stankelbenlarver* (*Tipula paludosa*) er i stor Mængde paa Færde i Marskgæssange i Sønderjylland. De er talrigst til Stede i noget fugtige, mosede Græsmarker. Foreløbig har de ikke gjort nogen iøjnefaldende Skade, men saafremt Antallet ikke i Løbet af Vinteren bliver stærkt formindsket, vil det blive galt til næste Aar (P. Jørgensen).

Frugttræer. De første *Frostmaalere* (*Cheimatobia brumata*?) iagttoges i Københavns Omegn sidste i Oktober (Brøndbyvester, Lyngby, Amager, Fredensborg). Foreløbig ses der kun faa Hunner i Limringene, hvorimod der er set en Del Hanner sværmende i Skumringen; i Limringene sidder der ogsaa flere af disse. Ved Fredensborg iagttoges enkelte Eksemplarer (baade Hanner og Hunner af *den store Frostmaaler* (*Hibernia defoliaria*) i Limringene.

Urtehaven. Ved Lyngby viste alle Sorter Gulerødder sig ved Optagningen saa stærkt angrebet af Larven af *Gulerodsflu* (*Psila rosae*), at de var næsten ubrugelige. Der fandtes en Mængde Pupper paa Rødderne og i Jorden omkring dem. Nantes- og Amagerkarotter var noget stærkere angrebne end James og Stensballe (H. Øhlers).

Den graa Agersnegl (*Agriolimax agrestis*) er paa Færde alle Vegne og har gjort stor Skade paa en Mængde forskellige Planter: Kaal (Lyngby, Aalborg, Jernved, København), i Jernved ogsaa Tomater; medens disse stod i fri Luft, var der intet Angreb paa dem, men da der d. 1. Oktober blev lagt Glas over dem begyndte Angrebet, som blev værre og værre; saa snart Frugterne begyndte at rødme, gnavede Sneglene i dem (P. Nygaard). Ved Lyngby gik det ud over alle mulige Planter: Bønner, Ærter, Kaal, Gulerødder, Agurker, Græskar, Hamp, Runkelroer, Sølvbeder, Rødbeder, nedfalden Frugt o. s. v. (H. Øhlers).

Paa **Prydplanter** er der iagttaget: *Nematoder* (*Aphelenchus olesistus*) i Gloire de Lorraine (Helsingør) og *Mider* (*Rhizoglyphus echinopus*?) i Tulipanløg (Odense).

København, den 5. November 1924.

Sofie Rostrup.

